

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10-én és 25-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudinai MOLNÁR ISTVÁN,
kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési minisiteri biztos.

Előfizetési ára egész évre egy községnek, mint magánosoknak két koronára, mely a lap kiadóhivatalának: Athenaeum r. társulatának Budapest, VII., Kerepest-út 54. sz. egyszerre küldendő be.

A m. k. Belügyminisiterium 1891. évi 33.881. sz. rendelete szerinte különyre minden község előfizetni tartozik. — A Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisiterium 20.899/1891. sz. a. az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom: *Hivatalos rész:* Az állami intézeteknél eladó csemeték, oltványok, oltóvesszők és füzdugványok árai. — *Nem hivatalos rész:* Nyári méz-alma. (Képpel). — A ribizke termesztése. (Képpel). — A budapesti országos gyümölcskiállítás. (Három képpel). — A spárga kerti termesztése. — *Közhasznú kérdések és feleletek.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Üzleti közös tárcsa.* — *Betöltendő állások és ajánlközások.*

HIVATALOS RÉSZ.

Az állami intézeteknél eladó csemeték, oltványok, oltóvesszők és füzdugványok árai.

(Pótlás a földmivelésügyi m. kir. minisiteriumnak f. évi 90.821. sz. hirdetéséhez).

Az összes állami telepeken további rendelkezésig a következő tavali rendes árak lépnek életbe:

A) Gyümölcsfáknál.

1. Magastörzsű (180—200 cm. törzsmagassággal) gyümölcsoltványok, drbja 80 fill.
2. Közepetörzsű (125—150 cm. törzsmagasságu) I. osztályu gyümölcsoltványok, ára 60 fill.
3. Alakfák és törpefák, tekintet nélkül az alakra 1 kor. 20 fill.
4. Egyéves törpefa-szemzések drbja 40 »
5. II.-rendü magas- és közepetörzsű oltványok, továbbá alacsony csonthéjas oltványok, valamint a birs-, berkenye- és lasponya-oltványok, dbja 40 fill.
6. Magnemes dió-, mandola-, gesztenye- és besztecei-szilvafák közül a magastörzsűek drbja 60 fill.
7. Ugyanezekből a közepetörzsűeké 40 »
8. Gyümölcstermő cserjék közül a mogyoró darabja 40 »
9. A köszméte és ribizke drbja 20 »
10. A málna drbja 10 »

B) Gyümölcs- és egyéb fának magcsemetéinél.

1. Vadalma-csemete, 1 éves, ezre 12 kor.
» » 2 » » 20 »
2. Vadkörte-csemete, 1 éves, ezre 16 »
» » 2 » » 24 »
3. Doucin-, Szt.-Iván- és paradicsomi-alma, Orbai-alma és birs, ezre 50 kor.

4. Besztecei-, duránci-, Myrobalán- és Saint-Julien-szilva, ezre 30 kor.
5. Cseresznye-, vadmeggy- és sajmeggy-csemete, ezre 30 kor.
6. Barack- és mandola-csemeték, ezre ... 30 »
7. Dió- és gesztenye- (1—2 éves) csem., ezre 50 »
8. Epercsemete 12 »
9. Akác- (1—2 éves) csemete, ezre ... 10 »
10. Gleditschia-csemete, ezre 12 »
11. Minden egyéb gazdasági- vagy díszfa-csemete (1—3 éves korig) ezrenként 40 kor.

C) Gazdasági és díszfáknál.

1. Akác, Gleditschia, eperfa, Ailanthus, éger, juhar, nyár, szil, tölgy, bükk és közönséges füz, magastörzsű sorfák drbja 30 fill.
2. Minden egyéb lomblevelü díszfa, valamint az 1. alatti gazdasági fák oltott változványai is drbonként 80 fill.
3. Túlevelűek dbja 50—100 cm. magasságig 80 »
4. Díszcserjék drbja kivétel nélkül 20 »
5. Oltott rózsza, ribizke és köszméte, drbja 80 »

D) Oltóvesszők és dugványok.

1. Gyümölcsoltóvesszők és szemzőhajtások, darabja 4 fill.
2. Dugványok gyümölcs- és egyéb fákról, valamint cserjékről, 100 drbonként 4 kor.
3. Füzdugványok, ezre 4 »

A fák, magcsemeték, vadcsemeték, oltóvesszők és dugványok — december 15-ig — a most közölt áron bárki által közvetlenül az illető intézetek igazgatóságánál és faiskolák kezelőinél rendelhetők meg.

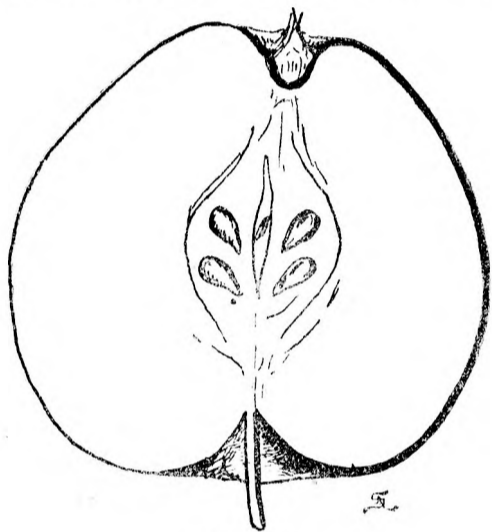
M. kir. földmivelésügyi minisiter.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Nyári méz-alma.

(L. a 42. ábrát.)

Erdélyi ős gyümölcs, mely Szeben, Nagy- és Kis-Küküllő megyékben van elterjedve, ahol gyümölcsének nemes ízéért és fájának nagy termékenységeért az élelmes szászok nagyrabecsülik. F. Marc szász pomológus írta le először a Wiener Illustr. Gartenzeitung hasábjain, a múlt század 80-as éveiben, több eredeti, a szászok által tenyészített ős gyümölcsessel egyetemben. A szászok egyszerűen Hainsch-Apfel, Honig-Apfel név alatt ismerik és Marc is az utóbbi név alatt írja le. Én azonban az eredeti neve mellé jónak láttam odailleszteni a nyári jelzöt, minthogy méz-alma a külföldi pomológiában is több szerepel. Így nem lesz összetéveszthető más fajtákkal, pl. a svájciak

42. ábra.

méz-almájával. Én a fajtát először Szeben megyéből, Baromlakáról kaptam; folyó év nyarán pedig Dengjel Gyula ág. ev. tanítójelölt, aki magyar szóra jött Miskolcra, hozott nekem Csicsóholdvilágon, Nagy-Küküllő megyében termett, igen szép példányokat.

Minősége: Elsőrendű, főképp annak, aki az édes ízű gyümölcsöknek barátja.

Nagyságja: Középnagy.

Érik: Augusztus közepétől augusztus végéig.

Alakja: Rendszeren alul, fölül lapított, tojásdad gömbalak, mely néha kúpos gomb felé is hajlik. Féloldalra hizott példányok elég gyakoriak. Legszelesebb keresztátmérője vagy a közepére, vagy kissé alább a száraz vége felé esik, ahonnan kelyhe felé szelid behajlással, lassan fogyva, elég szűk kehelykarimába keskenyedik; szára felé hirtelenebb behajlással fogyva, középszéles szárkarimát alkot. *Kelyhe* zárt; osztványai keskenyek, hosszúak, összehorulók, de egyenetlen nagyságúak, hegyesek, zölden maradnak, alapjukon is alig észrevehetőleg molyhosak. A kehely szűk és sekély üregben ül, melynek aljáról apró ráncok húzódnak a keskeny

kehelykarimára, rendszeren kissé hullámossá is téve azt; de itt elenyésznek s igen lapos bordák alakjában a gyümölcs derekán lefelé csak ritkán nyomozhatók. *Szára* vékony, zöldszerű, fás, nem bunkós végű, középhosszu vagy rövidebb is; szárürege szabályos, elég szűk, közép mély, teljesen rozsdamentes.

Bőre vékony, érve zöldessárga, fehér árnyalattal, kissé zsíros tapintatú. Napos példányai a szárüreg tájától kezdődőleg fölfelé, a gyümölcs közepe tájáig keskeny, szakadozott, piros csíkokkal vannak becsapkodva. Pontozata apró, fehér, sűrű, de nem szembetűnő. Rozsdafoltok és alakzatok nem fordulnak elő rajta. Illata igen finom.

Belseje: Husa sárgásfehér, a héj alatt zöldes árnyalattal, kellőleg leves, porhanyó, velős túlnyomóan cukros, igen kevés, majdnem semmi savanyúsággal; igen finom fűszeres izü. Magháza tágas, a központ felé többnyire nyílt, fiókjai felül és alul egyaránt kihegyesednek, simák vagyis nem szakadozott faluak, rendszeren 2–3 vörösbarna, tojásdad, ép magvat rejtenek. Kehelycsöve igen rövid, kúp alakú, mélyen nem hatol a gyümölcs belsejébe.

Fája erőteljes, edzett, és évről-évre gazdagon terem.

Megjegyzések. Hazánk felvidékén a szaporítást igen megérdemli. Bár a nyári almákat piacra nem igen tenyésztik, azért 1–2 termékeny fajtának mégis jó lesz helyet adni a kertünkben, főképp, ahol a családban sok van a fiatal nemzedékből, akik, ha nyári gyümölcsöt nem kapnak, a télit sem nagyon kimélik, még éretlenül sem. Nyári almák szaporítása az almamoly-irtás céljából is igen ajánlható. Ez a veszedelmes állat nagy előszeretettel rakja tojásait a nyári almákba, melyek a kukacdacára is teljes nagyságukat elérik és szépen meg is érnek. Mikor aztán elhasználjuk az almát, a kukacok napvilágra kerülnek és elpusztulnak.

Budai József.

A ribizke termesztése.

(Folytatás.)

Mint minden dugvány, úgy a ribizke is jó erőben lévő, de nem frissen trágyázott, porhanyó meleg talajt kedvel. Ott tehát, ahol ilyen talaj nem áll rendelkezésünkre, néhány ágyást elkészítünk a ribizke-dugványok alá már ősszel és pedig akképpen, hogy meghordjuk az illető területet 5–6 ujjnyi vastagon laza gypszin-földdel vagy folyami homokkal és ezzel jól összekeverjük talajunkat és másfél ásonyomnyira meg is forgatjuk, hogy a téli fagy, hólé és eső jól átjárja.

Tavaszzal, amidőn a föld megszikkadt és átmelegedett, tehát úgy április dereka felé, hozzá foghatunk a dugványvesszők elrakásához. Ezt kétféleképpen is végezhetjük. Az egyik eljárás az, hogy az apróra megmunkált talajt felosztjuk 120 cm. széles ágyásokra, két-két ágyás között egy-egy gyalogsvényt taposva. Mindegyik ágyásban kijelöljük 5 sornak a helyét, kifeszítjük a zsinórt és a jobb

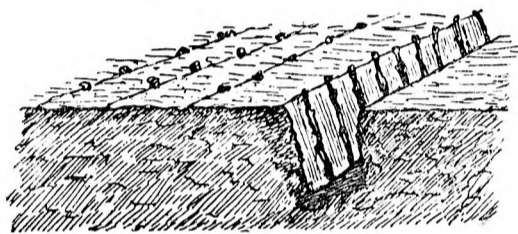
kézbe fogott palánta-ültetővel minden 10 cm. távolságban függélyes lyukat furunk; a balkezünkben tartott dugványvesszők közül egyet a lyukba eresztünk és a furót már most rézsutosan úgy toljuk le, hogy a függélyesen furt lyuknak éppen az aljára érjen és a vessző felé nyomva a földet megrogzítjuk. Szóval úgy járunk el, mint a sima szőlővesszők vagy a káposzta, dohány és hasonló palánták elrakásánál. Ezen miveletnél arra legyünk tekintettel, hogy a végső 1—3 szem a föld felszínén álljon, hogy a megfogamzott dugvány mindjárt egy kis koronát alkothasson. Szárazság idején esténként meglocsoljuk, mert a megfogamzásnak a dugványoknál is a melegség, nedvesség és porhanyós talaj a három legfőbb tényezője.

A ribizke-dugványok elrakásának a második gyakorlati módja az, hogy nem készítünk ágyásokat, hanem a már ősszel jól elkészített talajt el egyengetjük, vagyis rónára huzzuk és úgy járunk el, mintha forgatni, vagyis rigolozni akarnánk. Ez sem új dolog; ismerik azt mindazok a gyakorlatból is, akik nagyobb mennyiségben szőlővesszőket szoktak eliskolázni. Ennél úgy járunk el, hogy a terület szélén kihányunk egy ásónyom-széles és a dugványvesszők hosszúságának megfelelő mélységű árkot, a földet a terület szélére helyezve. Midőn így az első árokkal elkészültünk, akkor annak a kihányt föld felé eső oldalát kissé rézsutosra faragjuk és a dugványvesszőket 10—15 cm. távolságra egymástól, szépen lefektetjük. Ezután az árok belső talpával egy vonalban ismét kifeszítjük a zsinórt és megkészítjük a második árkot, úgy, hogy az innen kikerülő földdel befedjük az első árok dugványait, vagyis kitöltjük az első árkot egész szinig, sőt még gyengén a dugványokhoz tapossuk a földet. A második árok oldalát szintén rézsutosra készítjük, elrakjuk megint a dugványvesszőket és befedjük a harmadik árok földjével. Ezt a negyedikkel és így tovább, amíg az utolsó árokhoz nem értünk, amelyet az első árok partjára kihányt földdel temetünk be. Ennél ez eljárásnál is arra kell törekednünk, hogy a végső rügyek a földdel szinest álljanak és be legyenek csirkázva. A dugványvesszők elrakásának eme második módját a 43. sz. ábra tünteti fel és így bővebb magyarázatra nincsen szükség, már azért sem, mert ezek nagyon ismert dugványiskolázási eljárások.

Olyan helyeken, ahol alkalmunk van a talajt már a nyár utolján előkészíteni, a ribizkedugványokat megszedhetjük ősszel levélhullás után, vagyis október végén, november első felében és mindjárt elrakhatjuk a dugványiskolába. Ez esetben azonban ajánlatos akkor, amidőn a föld egy kisujnyira megfagyott, harasztfélével vagy rövid szalmás-trágyával vékonyan befedni; ha pedig egyik anyag sem volna kéznél, úgy a sorok közötti földet halmozzuk fel, hogy a téli fagy a dugványvesszőket ki ne emelhesse a földből. Tavasszal a takarót óvatosan ismét eltávolítjuk és a talajt felporhanyítjuk, hogy a melegség mentől hamarabb behatolhasson a földbe. Ettől kezdve, ha szárazság mutatkoznék, meg kell a dugványiskolát öntözni és a talajt tisztán és porhanyóan tartani, hogy ribizkedugványaink mentől erőteljesebb fejlődésnek induljanak.

tán és porhanyóan tartani, hogy ribizkedugványaink mentől erőteljesebb fejlődésnek induljanak.

Ugy mellékesen említem csak meg, hogy a ribizkedugványok előkészítésénél is éppen úgy, mint az elrakandó szőlővesszőknél, többen ajánlják, hogy a dugványvesszők 2—3 legfelső és a legalsó rügyének kivételével a többi éles késsel el kell távolítani; mert így tősarjak, vagyis nyakhajtások nem keletkeznek és így egy törzsön nevelhető a termő korona. Amennyire helyes lehet ez az eljárás homoki szőlők telepítésénél, ahol a nyakhajtások felette gyakoriak: annyira helytelen volna ezt a ribizkénél alkalmazni, amennyiben ennek három-négy éves fája már meddővé válik, vagyis a korona folytonosan megújításra szorul és így nagyon is kívánatos, hogy a tőből előtörő sarjakat e célra felhasználhassuk. Eppen így mellékesen érintem azt is, hogy augusztus derekán is lehet a már elmondott módon a ribizkéből zöld- vagyis nyári-dugványokat készíteni, amelyek rendszerint jól megfogamzanak,

43. ábra.

ha elegendő locsolásban részesülhetnek. Ezeket is azonban főleg ott készítik, ahol erre elegendő idővel rendelkeznek, tehát kertekben. E célra a még teljesen meg nem fásult leveles hajtásokat szokás megszedni és leveleitől megtisztogatva a már ismert tetett módok valamelyike szerint elrakni.

(Folytatjuk.)

Angyal Dezső.

A budapesti országos gyümölcskiállítás.

Elmult ime, mint ahogyan minden elmúlik, az *Országos Magyar Kertészeti Egyesület* nagyhete is. Október 9-én nyitak meg a budapesti V. kerületi Vigadó-épület termei a gyümölcskedvelő nagyközönség előtt, és 17-én újból bezárultak. Emlékezzünk az elmultakról

Alig volna valami könnyebb, igaz, talán unalmasabb is alig, mint felsorolni a kiállítási katalógus adatait: hogy ime ez és ez, azt meg amazt állított ki. Ugyan ki olvasná végig ezeket a száraz adatokat? És vajjon lehetne-e abból valamelyes hasznos tanulságokat levonni?

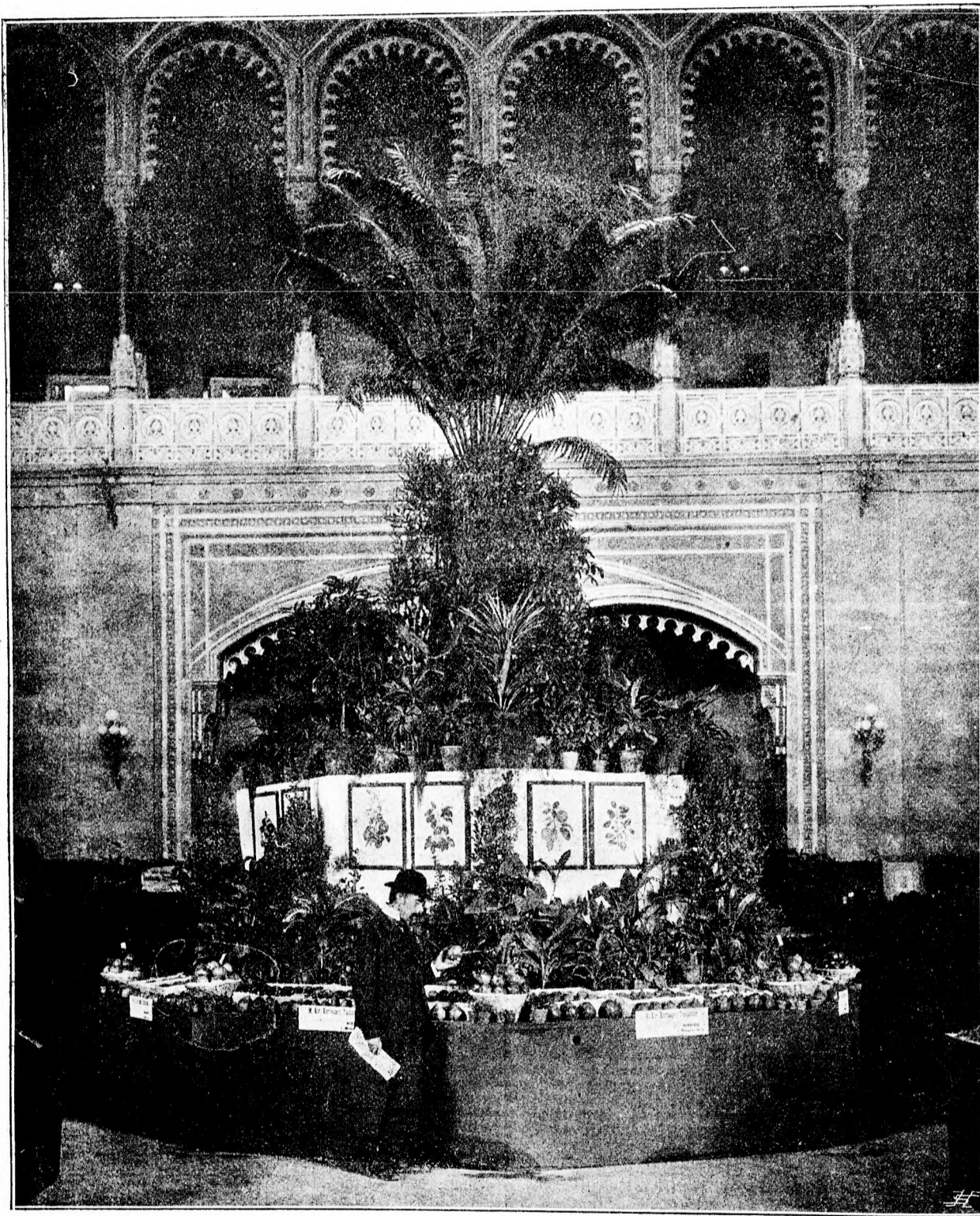
Ne méltóztassanak tehát azt várni, hogy ilyen feladatra óhajtok vállalkozni, amidőn ezeket a sorokat írom.

Igaz, hogy mint a lefolyt események krónikása, nem hagyhatom említés nélkül a kiállítás megszületésének főbb mozzanatait, mert ezekkel a történelmi igazságnak tartozom; de ezzel hamar végezhetünk.

A kiállítás tulajdonképpen elkésve született, egy héttel előbbre tervezték azt a rendezői; de mert ez időre a Vigadó termei, előre nem látott módon, egyébként vétettek igénybe, egy héttel el kellett

Képzeltető, hogy a mi érzékeny közönségünk igyekezett otthon maradni és a kiállítást csak igen szóróványosan látogatta.

Pedig a kiállítás — jó lélekkel mondhatjuk

44. ábra. Budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet kiállítása.

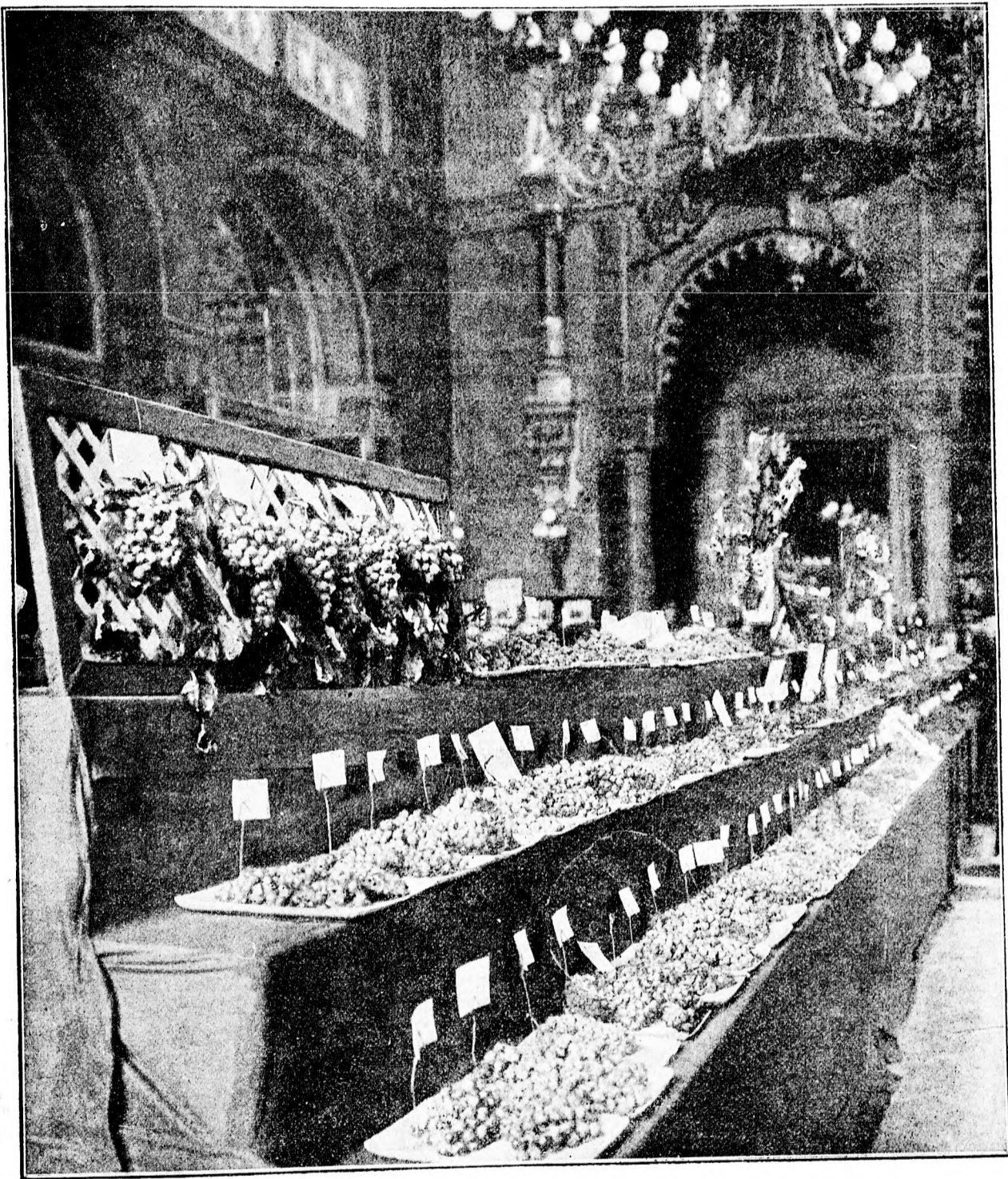
azt halasztani. Ez ugyan nem lett volna baj, de mégis az lett; mert míg a szeptember 2-vel kezdődő hét még csak meglehetősen időjárású volt, addig szept. 9-ike szakadó, hideg esővel köszöntött be és ez jóformán a kiállítás egész hetében így maradt.

— igen szép volt; egyetlen baja tán, hogy a Vigadónak az esős időben sötét termeiben csak lámpavilágítás mellett volt szemlélhető. Ez a folytonos gázláng-égetés pedig nem vált sem a gyümölcsnek, főképpen a szőlőnek, sem a díszítő-növényeknek hasz-

nára. Aránylag gyorsan indult minden romlásnak; de azért még végső perceiben is szép látványt nyújtott.

Hogy pedig a kiállítás ilyen szép lett, abban nagy része van a helyiségek mutatós voltán és

teremben egy felől Rohonczy Gida nagyszabású kiállítását, másfelől Mathiász János remek szőlőgyűjteményét csoportosította; míg az összekötő folyosón és a lépcsőház felől lévő kisebb helyiségekben részben kisebb kiállítók gyümölcseit, részint a kon-

45. ábra. Mathiász János szőlőgyűjteménye.

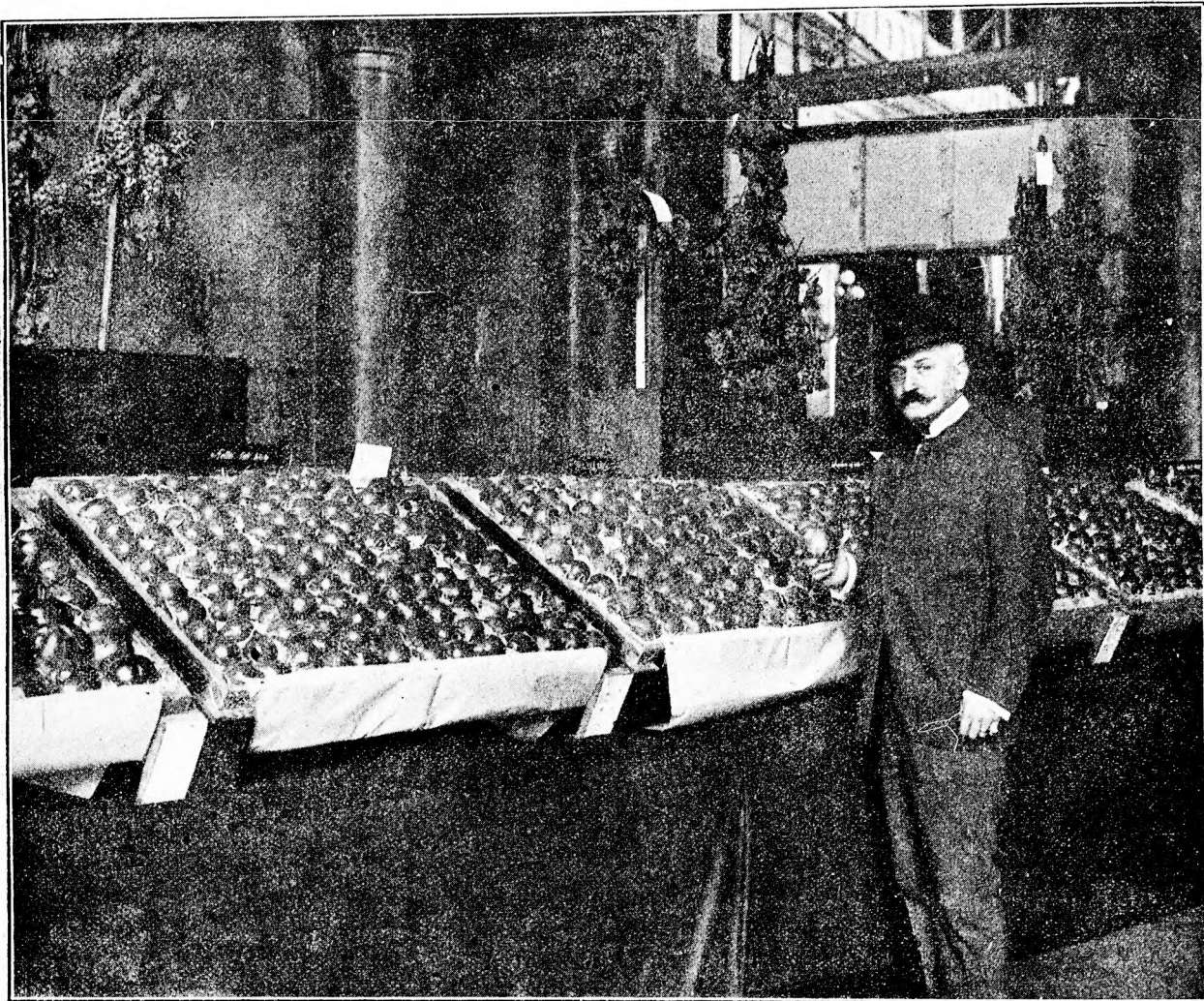
a gyümölcs kiválóságán kívül az elrendezésnek, amely a nagy-terem közepén emelt magas piramisra a budapesti magyar királyi Kertészeti Tanintézet igazán mintaszépségű gyümölcseit, a körülötte emelt asztalokon a nagyobb kiállítók szebb gyümölcseit, a két oldalt levő kisebb

zerveket és a csomagoláshoz és a feldolgozáshoz tartozó kellékeket helyezte el. A kiállítás elhelyezésére alig 24 óra állt rendelkezésre; s hogy az mégis idejére úgy elkészült, ahogyan kiállítás talán még soha, abban nagy része van Tallián földmivelésügyi miniszternek, aki, mint a kiállítás

védője, nemcsak anyagi támogatásban részesítette a kiállítást, hanem elrendelte, hogy a m. kir. Kertészeti Tanintézet tanári személyzete, a tanuló ifjúság bevonásával, Angyal Dezső igazgató személyes vezetése alatt hajtsa végre az elhelyezés szorgos és nagy munkáját.

A megnyitáson Tallián Béla miniszter személyesen megjelent. Kíséretében láttuk Makfalvay József államtitkárt, Tormay Béla nyugalm. államtitkárt, Balogh Vilmos ministeri tanácsost és számos előkelőséget. A miniszter Emich Gusztáv udv. tanácsos, O. M. K. E. elnökének üdvözlő

Az állami intézetek versenyen kívül vettek részt a kiállításban. Így nevezetesen a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet saját növényeivel izléseesen diszitett piramison minta-ládcsomagolásban és kosarakban a legkiválóbb alma- és körtefajták válogatott és részben óriásra fejlesztett gyümölcseit mutatta be; Téli fehér kálvil, Londoni pepin és egyéb almái, Téli esperes, Társulati esperes, Angoulêmei hercegnő körtéi a kiállítás gyöngyei közé tartoztak. Igen szépek voltak a nagybocksói és a tordai áll. kertmunkásiskoláknak: Batul, Téli arany-pármén,

46. ábra. Rohonczy Gida kiállításából egy részlet.

szavaira igen meleg hangon válaszolt és a gyümölcsészet és kertészet nagyobbszabású fejlesztése felől igen érdekes és értékes nyilatkozatokat tett, hangsúlyozván, hogy ami ez ügyben idáig történt, az mind igen üdvös eredménnyel járt, de a jövőben még többet kell tennünk; e tekintetben a gazdaközönség és kereskedő osztály együttes és fokozottabb működésére számít, amely nélkül a kívánatos eredményt el nem érhetjük. Két teljes órán át tanulmányozta a miniszter a kiállítást, amelyet Angyal Dezső kertészeti tanintézeti igazgató kalauzólása mellett szemlélt meg.

Tartsunk mi is egy kis szemlét a kiállítás felett.

Canadai renet és még más fajtájú almái, aszilvánai; a kolozsvári és kassai Gazdasági Tanintézetek nagyobb gyűjteményei.

Gyönyörűre fejlődött almákat és körtéket mutatott be törpefákról Hauszmann Alajos udv. tanácsos és műegyetemi professzor.

Kiváló gazdag gyűjteménnyel jelent meg a Kecskeméti Gazdas. Egyesület és Hankovszky Zsigmond Kecskemétről, aki szép szőlőgyűjteményt is állított ki.

Szőlő dolgában kiváló szép és nagyszabású kiállítást mutatott be Mathiasz János, kecskeméti hírneves szőlészünk, aki a leggazdagabb gyűj-

teménnyel jelent meg és saját előállítású új fajtáit is elhozta. Ugyan ki versenyezhetne ma véle?

Rohonczy Gida törökbecsei kertészete egy egész termet töltött meg. Igen izléses elrendezéssel, szépen csomagolva, saját rekeszeiben szépen fejlődött gyümölcsöt (körtét), szőlőt, dinnyét állított ki roppant tömegekben; sőt a kiállítás látogatói számára mustot is sajtoltatott. Szép és sokféle csomagolásai általános elismerésben részesültek. Szép befőtteket és izléses kiállítású gyümölcs-pálinkákat is láttunk itt; ezek Rohonczy Gidáné urasszony tudását dicsérték.

Igen szép gyümölcsei és zöldségei voltak még K. Nagy Bélának Krasznáról; Schilling Rudolfnak Felgyógyról; gróf Zay Miklósnának Zay-Ugrócról; gróf Teleki Józsefnének Bácsalmásról; Novotarsky A. és Fiának Pécsről; Borhy Györgynek Gyöngyösről; a Nagybányai Gazdasági Egyesületnek és a Hevesvármegyei Gazd. Egyesületnek; Csernovits Mihálynak Zámraól; Hajós Józsefnek (versenyen kívül); Gerber Ödönnek; Szász Józsefnek; Kiskunhalasi Gazdakörnek; Csárics Sándornak és még sokaknak, akiknek nevei e közlemény utolján olvasható kitüntetési jegyzékben egyenként fel vannak sorolva.

Szép dinnyéket küldött be: Marsovszky Mariska és Robán Ignác.

Igen szép konzerveket állítottak ki: Kecskeméti konzervgyár; a rimaszombati konzervgyár; Mocznik Lajos; Mandl Róza; Dörfler Ferenc stb.

Csomagoló ládáival feltűnt: Aczél Károly Budapest; Szász József Nagybánya. Szépen csomagolt gyümölcsöket: Magyar gazdák vásárcsarnok-ellátó Szövetkezete; Bernhardt Adolf (Nagybánya). A helyes csomagolás módját naponként bemutatta: a Magyar élelmiszer-szállító Részvénytársaság (versenyen kívül). Jeles gyümölcs-áttörőket állított ki Gindert István.

A kiállítás szépségét nagyban emelték: Budapest székes-főváros kertészete, Seyderhelm Ernő, akik gyönyörű díszítő-növényekkel gazdagították a látóvalókat.

Szép gyümölcs-asztaldíszeket mutattak be: Lokovsek Antal, Reinisch Józsefné, özvegy Zabrátzky Elekné.

A gyümölcsvásár lassan ment; pedig szép gyümölcsöt lehetett venni, aránylag nem drágáron. De hát látszik, hogy Budapest a piacról él; onnan szerzi be naponként és különként a szükségletét és igen kevés háztartás van, amely csak egy láda téli almát vásárolna be egyszerre. Persze, a budapesti spájzok nincsenek ilyen célra építve és berendezve.

De vonjunk le egy-két tanulságot az ilyen kiállításokra, főképp azok rendezésére és időpontjára vonatkozólag.

Termesztőink nagy része — örömmel látjuk — megszívleli a folytonosan hallatszó tanácsot: kevés fajtát kezd természeteni tömegesen. Halad-

junk csak így tovább, nem marad el a siker; lesz kivitelünk, sőt tán sikerül meghódítani a hazai piacokat is, amelyek manapság jórészt az osztrák- és balkán-gyümölcsnek adják az elsőséget és így a hasznót is.

De pár szót szeretnénk szólni a kiállítás időpontjáról is. Vagy korábban kell a kiállítást tartani, vagy később. Talán jó volna november legelőjén tenni vele próbát, amikor a téli gyümölcsre már jobban ráfordul a közönség figyelve és amikor a kiállítást chrysanthemum-kiállítással, hajtatott zöldségekkel lehetne többoldalúvá és érdekesebbé tenni. Ez időtájt mindenki beszorul már a városba és a természet teljes hervadásával ellentétben álló virágzó és díszítő növényeket, friss terményeket nagyobb figyelemmel és kedvvel keresi föl és szemléli.

Vagy tán igaza volna azoknak a csipkedő nyelveknek, melyek azt mondogatják, hogy a magyar nem való kertésznek, nem találja gyönyörűségét a kertészkedésben? Ezt nem hiszszük, nem akarjuk és nem is szabad hinni. Azért azzal a reménnyel nézünk az O. M. K. E. jövő évre várható kiállításai elé, hogy a mostani erkölcsi sikerhez meg fogja ezután kapni az anyagot is. — Bár így lenne!

Az alábbiakban közöljük a kitüntetések hivatalos listáját:

Állami aranyérmeket kaptak:

Aczél Károly budapesti gőzfürész és ládagyár gyümölcsszállításra alkalmas ládák, rekeszek és gyümölcsetartó állványok gyűjteményeért.

Csernovits Mihály nagybirtokos Zám, gondosan csomagolt gyümölcsökért és igen szép gyümölcs-fajtákért. (I. cs. 7. 8. 9. és III. a.).

Hauszmann Alajos budapesti műegyetemi tanár, kiválóan szép gyümölcs kiállításáért (III. cs.).

Hankovszky Zsigmond kecskeméti szőlőgazda, kiválóan szép gyümölcs-gyűjteményért.

Hevesmegyei gazdasági egyesület Gyöngyös, kiválóan szép gyűjteményes gyümölcs-gyűjteményért (II. cs. 11.).

Nagybányai Horthy Gyuláné tiszaszalkai földbirtokos, gondosan csomagolt igen szép almákért.

Kecskeméti konzervgyár kiválóan szép és versenyképes gyümölcskonzervekért.

Kecskeméti gazdasági egyesület, kiválóan szép gyümölcs-gyűjteményeért és kiváló szép gyümölcsökért (II., III. cs.).

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete Budapesten, a gyümölcsértékesítés terén kifejtett buzgó munkásságért és annak tanulságos bemutatásáért.

Mathiász János, Katona-telep, Kecskemét, a szőlőművelés terén kifejtett érdemes munkásságáért (V. cs. összes pontjai).

Nagybányai gazdasági egyesület, igen szép gyümölcs gyűjteményes kiállításáért (II. és IV. cs.).

K. Nagy Béla krasznai földbirtokos, kiválóan szép gyümölcsök gyűjteményeért (II. cs. 10. 11. p.).

Novotarski A. és fia pécsi faiskola-tulajdosok, kiválóan szép és gondosan csomagolt alma,

körte és őszibarackok, valamint gondosan nevelt cserepes gyümölcsfákért.

Rohonczy Gida törökbecsei földbirtokos, kiválóan szép és kereskedelmileg gondos gyűjteményeért, valamint a gyümölcserértékesítés terén szerzett kiváló érdemeinek és tanulságos gyümölcs-export bemutatásáért.

Rimaszombati konzervgyár, kiválóan szép és versenyképes és jó minőségű gyümölcskonservekért.

Szász József nagybányai gyümölcsstermelő, gondosan csomagolt gyümölcsgyűjteményért (I. és II. csoport).

Schilling Rudolf felgyógyi birtokosgazda, kereskedelmileg gondosan csomagolt kiválóan szép gyümölcsgyűjteményért.

Gróf Teleky Józsefné bácsalmási birtokos, gondosan csomagolt igen szép szőlőgyűjteményeért (V. cs.).

Gróf Zay Miklósné zay-ugróci birtokos, kiválóan szép konyhakerti terményekért.

Allami ezüstérmet kaptak:

Ágoston Lajos huszti gyümölcsstermelő, szépen csomagolt, nagyban termelt gyümölcsért (I. 8. p.).

Gróf Bánffy György bonczidai kertészete, szép almafajtákért (III. cs.).

Bergmann Mihály nagymarosi birtokos, szép alma- és körtefajtákért (III. cs.).

Bernhárd Adolf nagybányai birtokos, kereskedelmileg gondosan csomagolt alma- és körtefajtákért.

Bellatinci uradalom kertészete, szép cukortormáért és tanulságos termelésének bemutatásáért.

Borhi Borhy György gyöngyösi földbirtokos, jeles minőségű és izlésesen kiállított gyümölcspálinkákért (88. p.).

Bosnyák János bezdáni jegyző, szép gyümölcsfajtákért.

Csárics Sándor végfalvai földbirtokos, gazdag és szép gyümölcsgyűjteményeért.

Dezső Zsigmond nagyenyedi birtokos, m. kir. főerdész, szép és gondosan csomagolt gyümölcsökért.

Erdélyi szász gazdasági egyesület gyümölcstermelési bizottsága Beszterce, öt-kilonként gondosan csomagolt almákért (II. cs. 10 p.).

Özv. Flesch Tivadarné szül. Zichy Sogna Zichy Mihály zalai kertészete Somogym., jól csomagolt szép almagyűjteményért.

Gerber Ödön szinyérváraljai kertbirtokos, szép alma- és körtegyűjteményért.

Gindert István budapesti jég szekrénygyáros, célszerű gyümölcstörő gépekért.

P. Halász István budapesti szobrász, szépen és hűen készített gyümölcsmintákért.

Hankovszky Zsigmond kecskeméti gyümölcstermelő, szép és gazdag szőlőgyűjteményért.

Haraszi Antal kecskeméti birtokos, szépen fejlett és nagybani termelésre érdemes almákért.

Heidrich László visegrádi főmérnök szép alma- és körtegyűjteményért.

Heykal J. Ede növénykerti főkertész Debrecen, szép alma és körtegyűjteményért.

Hevesmegyei gazdasági egyesület Gyöngyös, szép zöldséggyűjteményért.

Kiskunhalasi gazdakör Halas, szép és gazdag gyümölcsök gyűjteményes kiállításáért.

Kollár Lajos budapesti ügyvéd, szép téli fehér kalvil és kanada renet almákért.

Krausz Károly és József budapesti kosáráru gyárosok, csinos és izléses asztaldiszítésre alkalmas kosarakért (VIII. cs.).

Lázár József nagymarosi gyümölcs- és szőlőnagyerkeskedő, kivitelre alkalmasan, helyesen és gondosan csomagolt szőlő csomagolásának bemutatásáért (V. cs.).

Lehotay Lehoczky Dániel rácalmási birtokos, szép és gazdag almagyűjteményért.

Lokovsek Antal budapesti mű- és kereskedelmi kertész, szépen és izlésesen összeállított asztal gyümölcstdiszekért (VIII. cs.).

Luppa Péter és Luppa Vidor, szép szőlők és gyümölcsök bemutatásáért.

Madarász Béla orosházai nyug. rendőrkapitány, földbirtokos, szép késői turkesztán dinnyékért.

Mandl Róza budapesti lakos, szép, izletes versenyképes gyümölcsbefőttekért.

Marsovszky Mariska dunavarsányi dinnyetermelő, szép és izletes késői görög fajdinnyéért.

Mathiasz Jánosné kecskeméti gyümölcstermelő, nagybani termelésre érdemes gyümölcsfajta gyűjteményért (II. cs.).

Nagy Sándor nagyenyedi gyümölcstermelő, gondosan csomagolt és szép gyümölcsök gyűjteményeért (I., II. cs.).

Nyáry József alsónyáregyházai birtokos, szép és nagybani termelésre alkalmas gyümölcsfajtákért.

Báró Perényi Gyula királyházi birtokos, kiváló szépségű és jóságú aszalt szilváért.

Özv. Pogány Ödönné urmezői birtokos, szép, nagybani termelésre érdemes almagyűjteményért.

Robán Ignác királymajori termelő, szép és izletes késői görögdinnyéért.

Rohonczy Gidáné törökbecsei birtokos, szép, izletes, versenyképes gyümölcsbefőttekért, gyümölcshedvekért és pálinkákért.

Reinisch Józsefné szentendrei lakos, szépen diszitett gyümölcskosarakért.

Szász József nagybányai gyümölcstermelő, célszerű gyümölcsszállító (alma) ládákért.

Schüller Miklós Budapest, kir. jogügyi főtanácsos, szép és nagybani termelésre érdemes almafajtákért.

Schlichter Izidor szücsi földbirtokos, szép, nagybani termelésre érdemes almafajtákért.

Schuster Gyula budapesti fűszerkereskedő, szép s eredeti csomagolásban bemutatott csemegeszőléért.

Tauber Ottó pádéi földbirtokos, szép és nagybani termelésre alkalmas, gondosan csomagolt alma- és körtegyűjteményért.

Török Elemér huszti gyümölcstermelő, nagybani kereskedelemre jól csomagolt almákért.

Özv. Zábráczky Elekné szül. Man Izabella péceli birtokos, szép alma-, körtegyűjteményért és asztaldiszért.

Gróf Zay Miklósné szül. Károlyi Margit grófné kertészete, szép és nagybani termelésre alkalmas almafajtákért.

Allami bronzérmét kaptak:

Budapesti fagyapot és faúrügyár (Glass, Szabó és Társa), fagyapotért.

Czeplédi Imre v. tisztviselő Hódmezővásárhely, jó almák- és körtékért.

Dörfler Ferenc budapesti fűszerkereskedő, befőtt gyümölcsökért.

Fábián Béla budapesti magkereskedő, faapolási eszközökért.

Fehér Ferenc budapesti gépgyáros, borprés és szőlőzúzó gépekért.

Félix István békéscsabai lakos, szép birsalmákért.

Gróf Haller János homorodhézvi kertészete³ szép almákért.

Báró Huszár Károly abafájai kertészete, jól csomagolt szép Batul almáért.

Baczkamadarasi Kis Bálint es. és kir. kamarás csákyai kertészete, alma- és körtegyűjteményéért.

Komonkai Korponay Kornél feketefalui birtokos, jó alma- és körtegyűjteményért.

Krausz Károly és József budapesti kosáráru gyárosok gyümölcs csomagoló kosarakért.

Lakos Imréné nagybányai birtokos, befőtt és cukrozott gyümölcsökért és jól aszalt zöldségekért.

Lingner A. W. segesvári gyógyszerész, jól csomagolt Batul és Téli aranyparménért.

K. Nagy Béla krasznai birtokos, szép burgonyaért és perceseni hagymáért.

Segesvári gazdasági egyesület, jól csomagolt almákért.

Vásárhelyi Gyula nagybányai kereskedő, jól fejlett körtékért.

Ozv. Zábráczy Elekne, szül. Man Izabella Pécel, aszalt gyümölcsökért és befőttékért.

Egyesületi arany emlékérmét kaptak:

Mathiász János kecskeméti szőlőtermelő, csemege szőlőfajták gyűjteményes kiállításáért.

Mocznik Lajos budapesti konzervgyáros, igen szép és izletes versenyképes zöldségkonzervekért.

Rohonczy Gida törökbecsei birtokos, a nagybani termelésre érdemes és kivitelre első helyen ajánlott körtegyűjteményért.

Egyesületi aranyérmét kaptak:

Heykal Ede debreceni növénykerti főkertész, Heykal aranyreket alma ujdonságért.

Mathiász János kecskeméti szőlőtermelő, nagybani termelésre első helyen ajánlott kivitelre alkalmas csomagolással exquisit szőlőfajták bemutatásáért.

Egyesületi ezüstérmét kaptak:

Babág Ferenc budapesti mű- és kereskedelmi kertész, jól nevelt fikuszokért.

Bednárz Károly magyarkanizsai városi kertész, szép szőlőgyűjteményért.

Borhi Borhy György gyöngyösi birtokos, jeles minőségű és izléseesen kiállított gyümölcspálinkáért.

Dióssy János és Kálmán budapesti kereskedők és termelők, alma- és körtegyűjteményért.

Első alföldi cognacgyár részvénytársaság Kecskemét, jeles minőségű és versenyképes gyümölcspálinkákért.

Hoch József ág. ev. lelkész, birtokos, Baromlaka, gondosan csomagolt, nagyban termelt almafajták gyűjteményes kiállításáért.

Báró Perényi Gyula királyházi birtokos, szép alma- és körtegyűjteményért.

Petrovics István kecskeméti gyümölcsgazda, szép almagyűjteményért.

Egyesületi bronzérmét kaptak:

Csüdör Lajos nagybányai városi tanácsos és *Delakin László* szabadkai birtokos, »Szent Iván« dióért.

Donogán Gergely somlyó-ujlaki birtokos, nagyban termelt almafajtákért.

Gorove János piskolti urad. kertészete, szép burgonya- és zöldséggyűjteményért.

Széplaki Kelemen Edéné szül. Komlósy Teréz csányteleki lakos kajszibarackizért.

Kollár Vilmos ceglédi gazdasága, csomagolt szőlőért.

Komár Pál érkörösi kertész, jó és szép almákért.

Id. Monda Gábor dunapataji városi kertész, szép almákért.

Ördög Ferenc bosuti kisgazda, négy fajta jól fejlett hazai szőlőért.

Paska István nagybélci plebános, jól csomagolt szép téli arany párménért.

Prikelmayer Nándor budapesti cukrász, befőtt gyümölcsökért.

Simon Jenő kecskeméti nyug. posta- és távirat-tiszt, gyümölcspálinkákért és befőttékért.

Siposs Imre sajgói szőlőszete »Ezerjó« szőlőuj változataiért.

Szabó Lázár boronkai kertész, almákért.

Uhlarik Sándor vizkeleti tanító, birsalmákért.

Egry István csepei lakos, almákért.

A program szerint nem versenyzők, de a kiállításon értékes gyűjteményekkel résztvevő kiállítóknak az összjury a következőknek elismerő és dicséret okleveleket ítelt oda:

Gyöző Béla és Társa budapesti gyárosok, különféle célszerű kerti eszközök és gépekért.

Mátrai, Feik és Társa budapesti gépgyárosoknak, borsajtókért.

Majoros Antal budapesti kereskedő »Unicum« permetezőért.

Mocznik Lajos budapesti lakos, fagy ellen védősüvegért.

Wünsch Róbert hazai gyártmányu virágcserepekért.

Az összjury a program szerint díjazható, de versenyen kívül állók érdemeit is méltányolván, jegyzőkönyvi elismerésben és elismerő oklevelekkel tüntette ki: *Hajós Józsefet*, a budapesti m. kir. kertészeti tanintézetet,

a kassai-, kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézetet, tordai és nagybocskói áll. kertmunkás iskolát, Szilassy Zoltán orsz. gazd. egyesületi titkárt, Kenéz Zoltán kecskeméti-, Bernhardt Adolf nagybányai gazdasági egyesületek, továbbá Engel Istvánt, a gyöngyösi gazd. egyesület titkárát, a kiskunhalasi gazdasági egyesület titkárát, Kovács Károly uradalmi kertészt (Budapest, Hauszmann-kertészet), Walner Ferenc bonchidai és Földi Lajos zai-ugróci uradalmi kertészeket, végül a magyar élelmiszer-szállító részvénytársaság és magyar szőlő- és gyümölcsstermelők szövetségét, amiért a kiállításon szakcsomagolójukkal a szakszerű csomagolást gyakorlatilag is bemutatták.

Gy.

A spárga kerti termesztése.

IV.

Mikor langyos tavaszi szellők életre keltik a pihenő természetet és hatalmas erővel megindul a tenyészet; rügy bontogatja levelét, bimbó a virágát és az aszott avart ismét beborítja a fü üde zöldje: megmozdul a föld alatt a spárgató is, hogy az életadó napfény felé törjön. Elérkezett ekkor a spárgatelepítésnek is a legjobb ideje. Ezt természetesen naphoz kötni nem lehet; mert az a vidék, fekvés, talaj és időjárás szerint változó, mindazáltal mégis azt mondhatjuk, hogy március második felétől április derekáig, amidőn a talaj már megszikkadt és némileg felmelegedett kell a spárgát telepíteni.

Mielőtt azonban ennek sorát ejtenők, hozzuk tisztába ama kérdést, hogy hány éves spárgát használjunk telepítésre, mert ezzel még nagyon sokan nincsenek tisztában. Főleg a türelmetlen és avatatlan kezdők már azért is nyulnak előszeretettel a hároméves tövekhez, mert azt hiszik, hogy ezekkel hamarabb célhoz jutnak, mely feltevésükben a spárgatövek eladásával foglalkozók rendszerint megérősítik őket azáltal, hogy ezek árát szabják a legmagasabbra. Ez pedig olyan balga feltevés, amely később csalódást szül; mert nemcsak rosszul fogamzik az ilyen öreg, kiszedéskor java gyökereitől megfosztott tö, hanem, dacára annak, hogy három év előtt ezt sem szabad metszeni és így időben nemcsak, hogy nem nyerünk; hanem három év után is rendszerint vékony, gyenge hajtásokat fejleszt, holott az erőteljes egyéves tö három év után erős, egészséges növekedésével messze tulszárnyalja az öreg tövet és olyan hajtásokat fejleszt, amelyekkel az öreg tövek hajtásai össze sem hasonlíthatók. És így bátran kimondhatjuk, hogy *ültetésre a legjobbak a megválogatott egyéves erőteljes tövek*; mert ezek sok előnyük mellett még azáltal is kitűnnek, hogy a legtartósabbak és 15—20 évig folyton hálásan nőnek. Mindenesetre a legjobb, ha magunk állítjuk elő a telepítésre szánt töveket, akképpen, mint azt már elmondottam volt. Ha vennünk kell, akkor ne az olcsóságra nézzünk, hanem arra, hogy a legjobbat vegyük; mert itt hosszú évekre kinyúló telepítésről van szó, amelynél nagyon alaposan kell

eljárunk, hogy munkánk eredményes és tartós legyen. Éppen emiatt is ajánlom, hogy ne csak a szükséges mennyiséget, hanem megfelelőleg többet szerezzünk be, hogy azokat alaposan átválogathassuk; mert tö és tö között már fiatal korában is nagy különbséget találhatunk.

Arra a kérdésre, hogy mennyi tövet ültessünk és mekkora területre? azt mondhatom, *hoey nagy általánosságban egy tőről $\frac{1}{4}$ kl. hajtást és 1 m² területre két tö spárgát szokás számítani az alább elmondandó területbeosztás, illetőleg ültetési eljárás szerint. Ezek alapul vételével mindenki könnyen megteheti számítását és így tisztában lehet azzal, hogy mennyi töre lesz szüksége és mekkora területet kell a már elmondott módon előkészítenie.*

A nagyban termesztésnél e szerint egy holdra hozzávetőleg 11.300 tö szükséges és gyakorlati nagytermesztők egy holdról évenként: 16—20 q. spárgahajtást számítanak.

Ha magunk tenyésztettük a telepítésre szánt spárgatöveket, úgy az ültetés idejének elérkeztekor egyszerre csak annyit szedjük ki, amennyit egy nap alatt elrakhatunk és ezeket sem hagyjuk reggeltől estig szabadon feküdni, hanem takarjuk be egy nedves zsákkal, vagy borítsuk be földdel; mert a vékony hajsál-gyökerek gyorsan elhálnak, ami a megfogamzást ha nem is akasztja meg, de mindenesetre hátráltatja. A kiszedés a legcélszerűbben úgy történik, hogy a sor elején a tövek alá mélyesztjük az ásó-villát, vagy ennek hiányában a közönséges istálló-villát és úgy emeljük ki az egyes töveket, hogy azok a lehetőségig ép állapotban kerüljenek a felszínre. A közönséges ásóval sok gyökeret elmetszünk, ezt pedig kerülni kell, mert a spárga elmetszett, vagy megsérült gyökere rendszerint egész a tőig megromlik. Húsos, rostos gyökér lévén, könnyen rothadásnak vagy penészedésnek indul és a tö kénytelen új gyökereket fejleszteni; ez pedig esetleg annyira kimeríti, hogy évekig sinylődik, amíg ismét erőre kaphat.

A magunk magvetéséből vagy vásárlás folytán beszerzett tövek megválogatása arra szorítkozik, hogy csak az olyan tövek kerüljenek az első osztályuk közé, amelyeknek *zömök, kupos rügyeik és erőteljes, ép gyökérzetük van*. Ezekkel végezzük tehát kizárólag a telepítést. A vékony, hegyes rügyü, nyurga és gyér gyökérzetű töveket legjobb a telepítésből kirekeszteni. Ámbár igaz, hogy a meg nem fogamzott tövek pótlására is a legcélszerűbb megválogatott egyéves töveket használni, mégis ellehet a gyengébb, de különben megfelelő töveket iskolázni és ezeket a reá következő tavaszon pótlásra felhasználni. Ezzel aztán elérkeztünk magához a telepítéshez. Erről meg kell jegyeznem, hogy a telep beosztására és magára a telepítésre nézve is sokféle eljárás van gyakorlatban, amelyek közül, mint Braunschweig és nagy környékén is jelenleg egyedül alkalmazásban lévő tartom magam is a legjobbnak és így csak ezt ismertetem, annál is inkább, mert saját megfigyeléseim is arról győztek meg, hogy ez minden tekintetben a leggyakorlatibb eljárás.

Eszerint tehát a már őszzsel kellőleg előkészített területet úgy osztjuk be, hogy a sorok mindenkor az uralkodó szelek irányában húzódnak. Ha tehát a nyugoti szelek a leggyakoribbak, akkor a sorok nyugotról keleti irányba húzódnak. Ezek után beosztjuk az egész területet akképpen, hogy az első és utolsó sort a telep széleitől 73 cm-re, a többiekét pedig 125 cm. távolságra jelöljük ki. A sorokban az egyes töveknek pedig 40 cm.-t adunk. Így a gyökereknek elegendő terület marad az oldalterjeszkedésre egyrésztől, másrésztől meg a töveknek majdan való betakarására; mert azt talán már felesleges is felemlítenem, hogy a költséges és törekeny spárgaborítókat, a spárga hajtásainak halványítására, saját földje teljesen kiszorította.

Midőn így kijelöltük a sorok irányát és távolságát, megállapítottuk a sorokban a tövek helyét, anélkül, hogy ezt megjelöltük volna, kifeszítjük az első sornál a kerti zsinórt és e mellett hegyes karróval megléniázzuk a sor irányát, mire hozzáfogunk az ültetési árok kiásásához, melynek 40 cm. szélesség mellett ugyanilyen mélységet adunk. Az árokból kikerülő föld felét az első árok partjára, a második felét pedig az első és második árok közötti térre hányjuk ki. Ugyanígy járunk el a második és a következő árok készítésénél is, mely munkálatnál ügyelünk arra, hogy a halom az árokba ne csuszszék, mivégből annak oldalait a lapáttal megnyomkodjuk és arra vagyunk tekintettel, hogy ez a föld csonkakúp alakúvá alakuljon. Ha az árkokat kiástuk, akkor kis jelzőpálcikák segítségével kijelöljük minden egyes spárgatőnek a helyét és e körül 5 cm. magas vakandturásszerű halmocskát formálunk, a közőket pedig érett marhatrágyával töltjük ki és sekélyen aláássuk vagy alákapáljuk. Midőn e műveléssel is végeztünk, akkor következik a spárgatövek elrakása, ami úgy történik, hogy az ültető az árokba állva egyenkint szétteríti sugár alakjában a pálcika körül a spárgatő gyökérzetét és a föld kötöttebb vagy lazább volta szerint 5—10 cm. vastag földréteggel takarja be nemcsak a spárgatövet, hanem a tő közötti részeket is. Megöntözni, illetőleg beiszapolni az elrakott spárgát csak olyan kivételes esetekben kell, ha a föld száraz volna, ami tavasszal alig fordul elő. Előjöhethet azonban, mint az idén is, hogy az ültetést követő hetekben sem mutatkozik eső és így szükséges a spárgatelepet is megöntözni, amely esetben állott vízzel öntözzük meg annyira, hogy a föld a spárgatő körül teljesen átmedvesedjék.

Ezzel aztán a spárgatelepitést befejeztük. Eliskolázzuk a pótlásra fennmaradt töveket és hogy a terület némi hasznot szolgáltatson, a csonkakúp alakú földhalmok tetejét beveteményezzük törpe borsóval vagy törpe babbal és azok földjét éppen úgy mint a spárgáét, tisztán tartjuk.

Sikabonyi.

(Folytatjuk.)

Közhasznú kérdések és feleletek.

118. Kérdés. 1. Almafáim egy részén, éppen a fiatalokon, melyek idáig buja fejlődésük voltak, pár év óta betegség mutatkozik. A tavalyi erőteljes vezérhajtások ugyanis nagyon apró, silány leveleket hajtának és a végrügy, alig fejlődött ki, elfonnyad és megbarnul. Másik évben a hajtások még silányabbak lesznek és a vezérhajtások el is száradnak; később az erősebb ágak is elszáradnak. A fa pár év alatt többnyire ki is vész. A beteg fák gyümölcseit vagy zölden elrugják vagy félig kifejlődött korukban megráncosodnak azok és fehér penész lép fel rajtuk. Kérem a küldött mintát megvizsgálni és utbaigazítani: miféle betegség az és mi az orvossága? 2. Két öreg almafáról a bőven kötődött gyümölcsből alig marad mutató a megérésig. A többi megfeketedik és penészt kap. Sokban kukac is lép fel. Ez aztán le is hull. Ebből is küldök mutatót; kérem értesíteni: miféle betegségek ezek? 3. Erőteljes körtefám gyümölcsei zölden elfonnyadnak s utóbb setét-barnásan megasznek. Ami megmarad, azon barna erek és foltok lépnek fel, azután meg is hasadozik és végre lehull; vagy ha nem is hull le, eltartás közben se lesz levesessé és éretté, hanem a kamarában fonnyad össze. A falevelek is elbarnulnak és elszáradnak, a vastagabb ágak kérge pedig megrepedezik. Bordói lével próbáltam védekezni, de siker nélkül. Mi a teendő?

Udvard.

B. Ö.

118. Felelet. 1. Az I. alatt küldött beteg almafarészleten semmiféle élősködő szervezet sincsen a beteges állapot oka talajhiba lehet vagy pedig valaminő gyökérbántalom, amit látatlanban megállapítani nem lehet. 2. A II. alatt küldött gyümölcsökön részint az almamoly hernyója, részint pedig a *Monilia fructigena* nevű élősködő gomba okozott kártételt. Az előbbire nézve postán elküldöttük az almamoly ellen való védekezésről szóló utmutatást; az utóbbi ellenségre nézve pedig a következőket közöljük. Sajnos, a »Monilia« betegség ellen igazán radikális védekezési módot még nem ismerünk, pedig az almafán kívül megtámadja ez valamennyi többi gyümölcsfánkat is. Annyit határozottan tudunk e gombafaj felől, hogy a tartósan nedves időjárás, valamint a nyirkos talajokon tenyésző gyümölcsfák leginkább kedveznek e penészgomba rohamos fejlődésének és tömeges elszaporodásának. Ellene mindössze annyit tehetünk, hogy gyümölcsfánkat mentől gyakrabban megszemléljük és a rajtuk található rothadó gyümölcsöket — melyeket a fehér monilia-penész borít — azonnal eltávolítjuk, nemkülönben az ugyane gombától a fákon összeaszó, ugynevezett mumifikált gyümölcsöket is összeszedjük és mélyen elássuk vagy elégetjük. Ez eljárással a szóban forgó penésznek széllel tovaszálló temérek szaporodó sejtjeit (konidiumok) megsemmisítjük. Ezzel ugyan a gyümölcsöknek *Monilia*-okozta pusztulását egészen még nem akadályozzuk meg, de — kivált ha a vidéken mindenki ugyanezt cselekszi — a kártétel fokát mindenesetre tetemesen csökkenthetjük. 3. A körtegyümölcsöknek említett

II*

romlása kétségtelenül a *Fusicladium*-gombától való; erre vonatkozólag szolgáljanak tájékoztatóul a következők. Ez a gomba a még fiatal, zöld vagy félig érett gyümölcsöt, a leveleket meg a zöld hajtásokat szokta megtámadni, melyeken kisebb vagy nagyobb, zöldesbarna vagy feketés színű, bársonyos vagy gyapotos külsejű foltokat idéz elő. Ezek a foltok később elparásodnak és meg is keményednek, minek következtében a megtámadott részek, főleg pedig a gyümölcsök és a vesszők varas külsőt árulnak el. A tetemesen megtámadott levélzet idő előtt lekul és ennek folytán a fa maga is, de kiváltképpen a gyümölcsök fejlődése szenved. A korán és nagyobb mértékben megtámadott gyümölcs apró, nyomorék lesz és többnyire lekul. Leginkább azonban félig érett állapotokban lesznek a gyümölcsök foltosak, illetve varasak, amikor is a körték nem ritkán megrepedeznek. Különösen gyakran támadja meg ez a betegség a vesszőket, amennyiben ezeken kezdetben hólyagos kiemelkedéseket idéz elő, melyek nemsokára fölrepedeznek és sötétbarna, eleinte gyapotszerű, később kérges foltokká válnak; ezektől lesznek a vesszők és galyak varasok. E körülmény folytán a fiatal koronarészek már az első vagy második esztendőben elpusztulnak, egy részük azonban szerencsésen áttelel és leveti a gomba okozta fekete kérget. A gomba megtámadta, és lehullott beteg leveleken, a beteg vesszőkön, ugyancsak a lehullott beteg gyümölcsökön a gomba télen tovább fejlődik, és tokszerű apró képződményeket, úgynevezett perithecium-okat fejleszt; a gomba emez állapotának neve *Venturia pirina Aderh.* Ezekből képződnek ki a tömlőspórák, melyek tavasszal a szélből szét-hordva, a betegséget terjesztik. A gomba a vesszőkben élő gombafonalak (mycelium) alakjában is áttelel, valamint az elrakott gyümölcsökben is továbbfejlődik télen, főleg melegebb és nyirkos helyiségekben. A betegség ellen való védekezés céljából a következőket kell figyelembe venni: a) az illető vidéken termesztett körtéfajták közül azok szaporítandók, melyek e betegséggel szemben kevésbé fogékonyak, avagy egészen ellenálló; b) a beteg koronarészek a tavaszi metszés idejéig okvetlenül levágandók és elégetendők; c) a lehullott beteg körtéket össze kell szedni és mélyen elásatni; a fán levő beteg gyümölcsök is leszedendők és megsemmisítendők; d) a fák alja gondosan fölásandó, vagy az alatta levő levélzet összegereblyézendő és elégetendő; e) varas oltóvesszőket nem szabad használni, mert ezzel a betegséget terjesztjük, ezek elégetendők; f) lényeges hatása van az 1—2%-os bordeaux-i folyadékkal való permetezésnek, ha kellő időben és helyesen végezzük; először a fák tavaszi fakadása előtt kell permetezni 2%-os folyadékkal; másodsor közvetlenül a virágzás előtt 1%-os folyadékkal; harmadsor ugyancsak 1%-os folyadékkal, mindjárt az elvirágzás után; negyedikben 2%-os folyadékkal abban az időszakban, mikor a levelek túlnyomó része már kifejlődött. Ha a fertőzés veszedelme a szomszédból erősen fenyegetne, vagy pedig ha a gyümölcsfejlődése fele-nagysága idején bő esőzések voltak, akkor tanácsos ötödsör

is permeteztetni. Csakis a fentebb ismertetett eljárásoknak pontos és szigorú végrehajtásától remélhetünk kellő eredményeket, különösen pedig abban az esetben, ha a szomszédos, vagy közelben levő gyümölcsösökben egyaránt megteszik a kívánatos óvintézkedéseket eme veszedelmes és általánosan elterjedt körtefabetegséggel szemben. Sch.

119. Kérdés. Szives választ kérnék arra nézve, hogy mikor a legjobb az őszibarackfát metszeni, tekintettel annak könnyű mézgásodására? Különféle véleményt hallottam; mérvadó volna tehát a szerkesztőség határozata.

Sopron.

R. Gy.

119. Felelet. Mérvadó felelet, amelyet minden gyakorlati őszibaracktermesztő saját kísérleteivel is megerősíthet, a következő: a) Ha idősebb és felkopaszodott őszibarackfák ágait és galyait kívánjuk lemetszeni vagyis a koronát megfiatalítani, amidőn tehát fűrészszel dolgozunk: ezt szeptember hó folyamán a legjobb végezni, mert ilyenkor még a karvastagságú ágak eltávolításának nyomában sem igen szokott mézga fellépni. Eppen e miatt a korona ágain elszáradt bárminő kistermőrést is ugyanekkor és sohasem tavasszal szabad csak töben eltávolítani. Tavasszal tehát legfőlebb visszacsontjuk, hogy az elszáradt részek szembe ne tűnjenek vagy a koronát el ne éktelenítsék. b) A termőrügyek felismerésében a kellő jártassággal bíró metsző megnyesheti őszibarackfáin a termőrészeket, sőt még a vezérvesszőket is ősszel közvetlenül a levélhullás után. A kezdő jobban teszi, ha ezt tavaszra hagyja, amidőn a termőrügyek már szembetűnnek. c) A felesleges, ugyanazon évi leveles hajtások töben való eltávolítását, vagy a meghagyandók bekurtítását május végétől június végeig a legajánlatosabb végezni. Ezekből látható tehát, hogy az őszibarackfák nyesésének három illetőleg négy főidőszakát kell megkülönböztetnünk, amelyek égaljak szerint némi módosulást szenvedhetnek annyiban, hogy a felsorolt munkálatok néha 8—10 nappal előbb, néha ugyanannyival később végzendők. Ami a mézgásodást illeti, tény, hogy a helytelen időben és helytelenül alkalmazott nyesés nagyon is hozzájárulhat annak felléptéhez; de tény az is, hogy soha nyeső eszközt nem látott őszibarackfák is mézgásodásban pusztulhatnak el, amiből tehát könnyen megállapítható, hogy a kedvezőtlen fekvés, talaj, téli és télutói fagy, kéregsérülések, helytelen trágyázás, sőt maga a helytelenül megválasztott alany is előidézői lehetnek a mézgásodásnak. Ezeket tehát mind kerülni kell, mert őszibarackfáink csak ekkor maradnak hosszú időn át egészségesek. A.

120. Kérdés. Van egy szép ringlófam, mely már második éve senyved, amennyiben nem vagyok képes azt szép lombfejlesztésre indítani. Az idén ötször megpermeteztem. Egy másik terebélyes szép körtéfámról pedig egyik lombos ág leszáradt. Mind a kettőből mutatót küldök és kérem szives értesítésüket: mit tegyek?

Kistétény.

S. N.

120. *Felelet.* Sem a ringlófának, sem pedig a körtefának levélszáradását a beküldött vesszőkből meg hajtásokból megállapítani nem lehet, mivel a megvizsgált részekben semmiféle élősködő szervezet található nem volt. A fának valamely más része lehet beteg, vagy pedig a talaja volt száraz, ami az idején nyár következtében országszerte okozta a fának kisebb-nagyobb mértékben való száradását. A levelek elszáradása maga nem árulja el az okot, mivel a legkülönböző káros hatás folytán természetesen a levélszervek elpusztulnak. A betegség igazi okát biztosan csak akkor lehet megállapítani, ha a kártevő szervezet is rendelkezésre van a megfelelő növényrészben, vagy pedig ha a szabályellenes talajbéli viselkedés, avagy esetleg az időjárás viszonyai ismeretesek. Ezek hiányában a kérdezősködések eredménytelenek maradnak. *Sch.*

121. *Kérdés.* Nehány gyümölcsfáról, melyek ez évben betegeskedni kezdenek, galyrészeket küldök, kérve: sziveskedjenek utbaigazítani, mi módon segítsék fáimon, amelyek a Pónyik, Batul és Bánffy-Pál almák kivételével ez évben többnyire szenvednek.

M.-Kereke.

T. K.

121. *Felelet.* A beküldött Clairgean-körte-hajtás leveleit a *Fusicladium pirinum* nevű élősködő gomba támadta meg; erre vonatkozólag sziveskedjék elolvasni a »Gyümölcskertész« jelenlegi évfolyamának 117. oldalán ugyane gombakártételre vonatkozó 68. számú feleletet. — Ami a Casseli renet, Vilmos körte és Bosc-kobakja beküldött hajtásait illeti, ezeket *levéltetvek* támadták meg nagyobb mértékben, ez okozta a leveleknek összezsugorodását is. A levéltetvek ellen csak akkor lehet igazán sikerrel védekezni, ha idejekorán fog hozzá az ember, vagyis ha nem várja be a levelek összezsugorodását, ahol a levéltetvek védett helyet találván, tetemesen elszaporodhatnak. Ilyen állapotban a levéltetveket sem quassia-főzettel, sem pedig valamely más irtószerrel elpusztítani nem lehet, mivel a zsugorodott levelek miatt nem lehet az élő folyadékokkal a tetvekhez férközni. Egykettőnek a veszte nem sokat változtat a tömeg kártételén, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy a szüznemzéssel szaporodó szárnyatlan tetvek ivadékaik pár nap leforgása alatt egészen ki vannak fejlődve. A szárnyas alakok pedig szerteszállva, újabb meg újabb egészséges leveleknek a fertőzőivé lesznek. Ezt vonja tehát maga után az elkésett vagy nem eléggé gondos tetűirtás. Ellenben ha a fák virágzása után — mikor a levelek még aprók és nem zsugorodottak — azonnal hozzálátunk a levéltetvek irtásához, vagyis ha a legelső települőket sikerül kipusztítanunk, akkor urai lehetünk a helyzetnek. Nem szabad azonban e célból az egyszeri permetezéssel beérni, mert ez csak félmunka. Az újabb érkezett levéltetű-telepedőket újabb permetezéssel kell elpusztítani, melyekről tudjuk, hogy június végéig folytonosan és rohamosan szaporodnak; később erejük fogyatkozik és szinte maguktól elpusztulnak — legalább látszólag. A fertőzések elején jó szolgálatokat tesz a követ-

kező folyadékok valamelyike: quassia, dohánylug meg a petroleum-emulzió; a dohánylug 1—2°/_o-ban, a petroleum-emulziónak 1 része fölhigitva 15—20 rész vízben. Lényeges azt is tudni, hogy a levéltetvek ellen nem úgy kell permetezni, miként pl. a szőlő vagy a (*Plasmopara viticola*) ellen szokás; a levéltetvek ellen ügyelni kell arra, hogy a folyadék mentől bővebben érhesse a levéltetveket, benne legyenek az élő folyadékokban. Ha ekként járunk el, t. i. idejekorán és jól permetezünk, akkor a legtöbb esetben kétszeri irtás után alig marad levéltetű. A ruhamosás után való visszamaradó szennyesszappanos vízzel való permetezés is tökéletesen jó szolgálatot tesz, ha gondosan végeztetjük a permetezést. *Sch.*

Vegyes közlemények.

Kitüntetett kiállítók Düsseldorfban. A düsseldorfi nemzetközi gyümölcskiállításon *aranyérmeket* a magyar kiállítók sorából: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Rohonczy Gida (Törökbecse). *Diszoklevelet nyertek*: Kecskemét-vidéki Gazdasági Egyesület, Bajai Gyümölcsészeti Egyesület, Bednárz Károly (Ó-Kanizsa), Mokry Sámuel (Csorvás), Löw V. Vilmos (Segesvár), Krammer Frigyes (Beszterce). *Ezüstérmeket nyertek*: Mathiász János (Kecskemét), Kolozsvári Gazdasági Tanintézet, Nagybocksói Állami Kertmunkás-iskola. *Bronzérmeket nyertek*: Rohonczy Gida, Kolozsvári Gazdasági Tanintézet, Koronghy Gyula. A kálvilalma-versenyen 122 pályázó közül a *második díjat* nyerte meg Forster Géza (Ujvidék). A gyümölcsészeti ministeri biztos föllebbezése következtében még néhány kitüntetés függőben van.

„**Házi állataink idejé teletetése**“. Az idejé kevés-takarmányu esztendőben a gazdáknak óriási gondot okoz az a kérdés: hogyan teletessék ki gazdasági állataikat? E kérdés megoldásában jó hasznát vehetik annak a népies kis utmutatásnak, amelyet a fentidézett címen adott ki földmívelésügyi miniszterünk, aki minden rendelkezésére álló eszközzel igyekszik a gazdák nehéz helyzetén segíteni. Elmondja a kis füzet, hogy póttakarmányul felhasználható: 1. a lombfák levele, melyek zölden gyűjtve, akár azonnal feleltethetők, akár zsombolyai módon a téli időre tehetők el. Hasonló szolgálatot tehetnek a friss, ki nem száradt galyvesszők is, amíg $\frac{1}{2}$ cm.-nél nem vastagabbak; ezeket azonban szecskázni és szalmaszecskával együtt fülleszteni kell. Eppen így lehet a szőlővenyigét is feleltetni. Felhasználható a zöld szőlőlevél is. — 2. Ugyancsak jó póttakarmány a répalevél, amely verembe jól betíporva el is tehető. — 3. A burgonyaszár szárítva széna helyett, vagy pedig zsombolyázva vagy bevermelve felhasználható takarmányul. — 4. A dudva (gaz) zsombolyázva szintén takarmányul szolgálhat. — 5. A kukoricacsutka legjobb darált állapotban. — 6. A tarack — esetleg forrázva is — tápláló takarmányt képez. — 7. A vadgesztenye szárítva és megdarálva etethető; de frissen is, ha

elvermeljük vagy 24 óráig vízben áztatjuk, hogy tulságos fanyarságából veszítsen. — 8. A szőlőtörköly kivált kifőzött állapotában jó takarmányt szolgáltat. — 9. A szilvamoslék, amint a pálinkafőzésből kikerül, vagy szecsakázott szalmával, vagy magában is etethető; a disznó magvastól is eszi. — Természetes, hogy aljazásra a télen feletethető anyagot nem kell alkalmazni, mert ez takarmány-pazarlás lenne.

Külföldi gyümölcs-nagykereskedők névjegyzéke.

A budapesti m. kir. Kereskedelmi Múzeum összegyűjtötte a külföldi gyümölcs-nagykereskedők címeit és alábbiakban közli az orsz. gyümölcészeti ministeri biztossal: A) Német birodalom. *Berlin*: Weinhagen Eduard, C. Centralmarkthalle; Arndt C., C. Centralmarkthalle; Godehard & Co., C. Centralmarkthalle I. a.; Höppner F. A., C. Centralmarkthalle; Gerke & Sohn A., C. Centralmarkthalle I. a.; Weinert August, C. Centralmarkthalle I. a.; Plammann Emil, C. Panoramastrasse 2.; Paetsch August, C. Centralmarkthalle; Weise Otto, O. Andreastrasse 56., Markthalle; Houlen & Co., W. Kronenstr. 8/9.; Käding & Gierke, C. Centralmarkthalle I. a. 9.; Franz Krüger & Sohn, C. Centralmarkthalle I. a.; A. Schaeffer Sohn, NW. Dorothenstrasse 29.; Wilthöfft H., C. Neue Friedrichstr., Centralmarkthalle I. a.; Köpecke Johanna, C. Neue Friedrichstrasse 76.; Hoffmeister jun. R., C. Engros Markthalle.; Gorio & Andretta, C. Neue Schönhauserstr.; Wittig Benjamin, Oderbergstr. 29.; H. Seidenschur, Stadtbahn 38. — *Hannover*: Bergmann Gustav, Kleine Packhofstrasse 3/4.; Wähling G. Füsilierstr. 4.; Kirchoff K., Bahnhofstr. 19.; Götting F., Hildesheimerstr. 226. c. — *Braunschweig*: Timm F., Hagenmarkt 16.; Scholz P., Wendenstr. 63. — *Bremen*: Hellmers & Sohn T.W. Seemanstr. 2.; Bornemann Fr., Fräulenstr. 4. — *Hamburg*: Port F., Messberg 31—33.; Alexander W., Valentinskamp; Jost & Graefe, Steckelhorn 16.; Tiencken H., Deichstr. 4.; Petersen & Hoffmann, Brauerstr. 34.; Wehrmann A., Hornerlandstr. 174.; Willers J. J. A., Deichstr. 50. — *Darmstadt*: Bock Joachim. — *Charlottenburg*: Weinacht E., Joachimsthalerstr. 2. — *Potsdam*: Lüsich & Werdermann, Hauptstr. — *Frankfurt a/M.*: Waltuch A., Schnurgasse 21.; Bertoldi P., Reinekstr. 1/3.; Ruppel E., Zimmerweg 13.; Collischohn G. A., Nürnbergerstr. 10.; Beck C., Börnerstr. 47.; Krapf & Hofer, Grosse Bockenheimerstr. 41.; Moor & Co. S., Stiftstrasse 14. — *Kassel*: Hilgenberg H., Giessbergstr. 37. — *Köln a/R.*: Berg Adam, gr. Witschgasse 19.; Voosen L., Gr. Bundengasse 11.; Plum Gebr., Mühlenbach 25.; Leipheimer L., Friedenstr. 30.; Fassbender & Pinsdorf, Stimstrasse 16.; Wirz & Schlösser, Kolumbastrasse 6.; Bayer J. C., Eifelstr. 21.; Jausen J., Bürgerstr. 17. — *Magdeburg*: Hevemayer & Co. Aug., Göthestr. 40.; Lehmann Wilhelm, Katzensprung 11. b.; Steffen F., Kaiserstrasse 54.; Hesse Fr., Kaiserstr. 82. — *Breslau*: Waxmann Gustav, Altbüsserstrasse 59.; Herzig Josef, Schuhbrücke 70.; Sperber Jakob, Graupenstr. 4/6.; Dietl Albert, Poststrasse 3.;

Heisig Gebr., Herzenstr. 29.; Kurz Adolf, Karlstr. 28.; Schneider Erich & Karl, Schneidnitzerstr. 13/15.; Barnert Oscar, Gold. Radegasse 23.; Rügner Louis, Antonienstr. 32.; Neugebauer F., Fried. Wilhelmstr. 7. — *Görlitz*: Richter Karl; Reichert Eduard; Schmidt Albert. — *Chemnitz*: Tscherne Josef, Innere Klosterstr. 11.; Clemigen Ernst, Getreide markt 9.; Kieszig & Co., Brettgasse 13.; Metzner A., Hedwigstr. 1.; Clausnitzer E., Phillipstr. 13/15. — *Dresden*: Riedel Oscar, Löbtanerstr. 7.; Wagner Max, Wallstr. 13.; Möbius Reinhold, Ziegelstr. 32.; Beyer Paul, Wettinerstr. 58.; Schreiber & Grudzinszky, Moritzstr. 17.; Harz & Wöllfert, Freiburgerplatz 17.; Dietrich Paul, Circusstr. 46.; Prost G., Rossthalerstr. 5.; Gallasch C. F., Weissegasse 5. — *Leipzig*: Hasert C. & Co., Sidonienstrasse 1.; Wetterlein Karl, Rossplatz, Markthalle; Augustin Herm., Kurzezer. 7.; Müller & Pechmann R., Rathausstr. 39.; Werner G. H., Kl. Fleischergasse 11.; Kirmse Gebr., Peterstr. 42.; Dietze Louis, Härtelstr. 17.; Grossmann Fr., Leplanstr. 4.; Zirkenbach Alfred, Dresdenerstr. 75.; Henneberg & Müller, Seeburgstr. 68.; Krüger E. H., Katharinenstr. 4.; Hunger Max, Markthalle; Schulz & Lorenz, Schützenstr. 6.; Moser M. A., Rossplatz, Markthalle; Kühn Franz, Turnerstr. 18. — *Köln*: Carl Ohler, Rheinwerft; Jacob Franck, Grünstr. 9.; Peter Meurers, Oststr. 45.; Theodor Karbstein, Grafenbergerstr. 46.; Friedrich Röhr, Rheinstr. 4.; Peter Wankum, Wagnerstr.; Jacob Windmüller, Nordstrasse 80.; Gottfried Behrens, Alleestrasse 16.; Hans Berg, Graf Adolfstr. 68.; Paul Dornbos, Hunsrückstr. 19.; Theodor Borkes, Friedrichstrasse 14. — *München*: Anton Brunthaller, K. b. Hoffiferant, Schillerstr. 34.; Francesco Donat, Theklastrasse 1.; Felix Huber, Utschneiderstr. 13.; Fr. Kathreiners Nachfolger, Burgstrasse 16. — *Nürnberg*: Max Frank & Co., Albrecht Dürerstr. 7.; R. Grund & A. Arnold, Wiesenstr. 86.; K. Vogel, Obstmarkt 1. — *Stuttgart*: R. Hallmayer, Büchsenstr. 28.; K. Bauer, Sofienstr. 40.; A. Köhler, Hauptstätterstr. 4. — *Karlsruhe*: Louis Lauer; Gottlieb Mayer, Durlacher Allee 30.; Fr. Mayer, E. Salzer Nachfolger. — *Mannheim*: C. Leipersberger; M. Rothweiler; H. Thomas. — B) Svájcz. *Basel*: Ernst Dreyfuss; A. Harnisch-Stebler. — *Zürich*: Ernst Dreyfuss, Filiale; Gebrüder Dencing, Bahnhofplatz. — *Bern*: Descatllar M.; Dnoncing B. — *Genf*: Paoletti M. & Co. Hauptgeschäft in Marseille (Frankreich). — C) Oroszország. *St.-Petersburg*: Baschtwoff A. S.; Perez & Co.; Ellisieff Frères. — *Warschau*: Krupecki Leon J., rue Wilcza 6.; Lijewski Ign. & Co., Krakowskie Przedm. 8.

Szerkesztői üzenetek.

K. K. Szombathely. Illetékes helyről vett értesülésünk szerint azért kerülhetett Önnek a 123 kgr-nyi alma teherárúként Szombathelyről Temesvárra történt vasuti szállítása 9 K 60 f-be, mert a fuvarlevelen talán nem tüntette ki azt, hogy a ládában *alma* van, hanem egyszerűen gyümölcs-

nek vallotta be. Már pedig a díjszabási határozmányokban foglalt áruosztályozás szerint *gyümölcs* gyűjtőnév alatt feladott küldemény az I., alma megnevezéssel feladott küldemény pedig a II. osztály szerint díjazandó. Ha a fuvarlevél még megvan és ha akár a leadási, akár a feladási állomás útján igazolni tudja, hogy a láda tartalma tényleg alma volt, akkor a fuvarlevél beküldése mellett a díjkülönbséget vissza lehet kérni. — Megjegyezzük, hogy a hivatkozott II. osztály díjtétele szerint 100 kg-onként 100 kilométer távolságra 118 fillér fizetendő. Ha a vasúti állomáson a II. díjtétel alapján az utána számítását meg tessék tétetni, kiadódik: mennyi díjkülönbséget visszatérítésére lehet reménye és joga.

A. J. Peresznye. A beküldött almafajták nevei a következők: 1. Entz-rozmarin. 2. Biborpiros Cousinot. 3. Ananász-renet. 4. Lajkó-alma (= Luikenapfel). 5. Piros bibornok. 6. Francia kormosrenet. 7. (Ismeretlen). 8. Téli aranypármén. 9. Csikos canadai renet. 10. Téli fehér tafota. 11. Sándor-cár. 12. Lángos bibornok. 13. Csillag-alma. 14. Kewi aranyalma (?). 15. Török-Bálint. 16. Téli piros pármén. 17. Karmelita-renet. 18. Cludius-ősi almája. 19. Nagy Bóhna. 20. Orleánsi renet. 21. Schiebler galambka (?). 22. (Ismeretlen). 23. Orleánsi renet. 24. Francia kormosrenet. 25. Aesopus-Spitzenberg. 26. Ribston-pepin. 27. Carpentin. 28. Téli piros kálvil. 29. Téli piros pogácsa. 30. Nemes szercsika (?). 31. Nagy Bóhna. — A számozatlan apró almácskák neve: Kis ápi.

G. A. Marosvásárhely. A küldött szőlő neve: Kis burgundi.

B. L. Nagyszalonta. A fenyőfák átültetését most már tessék tavaszra hagyni, április végére. — A fahamu igenis jó trágya a gyümölcsfák alá; alkalmazhatja bármikor, akár most is és pedig akár magában, akár más trágyához (p. komposzthoz) keverve. Négyzetméterenként adhat belőle 10—15 dekát. Fiatal fa alá, egy-egy fára számítva, 1—2 kilót; öreg alá 5—6 kilót is, legcélszerűbben a korona csurgója táján ásott ásonyommélységű körárokba.

E. G. Kunhegyes. Tessék valamely könyvkereskedő útján (esetleg ifj. Nagel Ottó Budapest, VIII. Muzeumkörút 2. sz.) megkérni az »Utmutatás a szőlőművelésre« c. könyvet, melynek ára 1 K. Filloxera elleni védekezésről szóló füzetet a M. kir. Állami Rovartani Állomás-tól kell kérni, Budapest, II. (Törökvész-dűlő), Debrői-ut; onnan ingyen kapható az.

L. J. Szatmár. A küldött körték neve: »Esperen uri körte«.

Dr. K. Á.-né. Szekesfehérvár. A »Hortoles-tanár« körtefajta I. r. asztali és középnagyágú gyümölcsöket terem; érik szept.—októberben. Bővebben olvashatni felőle Bereczki Máté »Gyümölcsészeti Vázlatok« c. könyvében, a a III. kötet 245. oldalán.

Cz. I. Magyarcsanak. A mandulát a csonthéjától kalapáccsal való feltöréssel szabadítják meg; az élére kell ütni a mandulának. A papirosheju mandula egy része már szállítás közben is feltörik, úgy, hogy ezt aztán feltörni sem kell.

K. J. Málnapataka. Mi nem képzelünk el valamire való iskolát kerítés nélkül. Ez nyújthat egyedül biztos védelmet a nyulak ellen. Bekötésre alkalmazhat nádat vagy töviset; még ez a legjobb. Bekenés nem nyújt biztos védelmet.

B. L. Brád. A peronospora ellen valamennyi szőlőfajtát védeni kell. A Puritán-t ugyan ellenállónak lehet mondani, de ez nem olyan szőlőfajta, amely a Chasselas-okkal felérne; apró szemű, kis fürtű borfajta az; nagyban tenyésztésre nem ajánljuk. — Ha a szobapadlója gombásodik, az nedvesség jelenlétére mutat; azon kell segíteni.

E végből kellő vastág rétegben alkalmazzon a padló alatt szigetelő anyagot, pl. betont, vagy ha ezt nem tehetné, legalább is jó vastag rétegben kőszénalakat, amit előzetesen rézgálicos vízzel jól átnedvesít és aztán megszáritja. A padló vánkossáit is megáztathatja rézgálic-oldattal, sőt a deszkák alsó lapját is bekenheti vele; biztos és tartós védelmet azonban a nedvesség távoltartásától remélhet.

K. K. Adamos. A vadrózsát jól előkészített (forgatott és megjavított) inkább kötött, mintsem nagyon laza talajba kell ültetni ősszel; ültetés után le kell hajlítani és a fagy ellen betakarni. Ha tavasszal már hajtani kezd és fagyoktól nem kell többé félni, akkor kell kitakarni. Magyar könyv a rózsatenyésztésről az Ottó—Benes-féle »A rózsatenyésztés a szabadban és cserepekben«; ára kötve 1 K 80 f. — Hermann Ottó »A madarak haszna és kára« c. könyve 3 K-ba kerül. Könyvkereskedésből mindkettőt megkaphatja.

K. Gy. Alsónca. Bizony ott Fogaras vidékén alig fóg a szőlő kellőleg megérni. Mindenesetre tavasszal kell ültetni; tessék próbát tenni a korán érő Madelaine royal-lal és a Chasselas-okkal.

M. J. Hódmezővásárhely. A kért fajták nem azonosak a Minnával, amely néven bizonyára a Rosa minna di vacca-t érti. Ez egy rugni szerető fajta, amelynek magyar neve: Piros kocskecsesű. Nagyban tenyésztésre sem ezt, sem a többi kért fajtát nem ajánljuk.

P. Gy. Regőce. Ha a talajban még 2 év előtt filloxerás tőkék állottak, akkor biztos, hogy a most onnan kiszedni szándékolt gyökereket vészőknön is lesz fillokszéra. Ha ezeket teljesen immunis talajba ülteti át, beviszi ugyan a fillokszerát, de az nem tud ott tovább terjedni; ha azonban a homok nem teljesen immunis, akkor a fillokszéra ott tovább is szaporodhat és a szőlőt elsenyvesztheti, sőt tönkre is teheti. Nem volna helyesebb: sima vesszőket ültetni? Természetesen akkor, ha új telepítésről és nem utánapótlásról van szó.

P. V. Lackod. Nézze meg a megyéje faiskolai szabályrendeletét; abban — ha van ilyen rendeletük — bizonyára a faiskolakezelő díjazásáról is van szó. Ha nincs, akkor tessék lépéseket tenni, hogy a teljesített és megkívánt munkáért valamiképpen honorálják. Mi — nem ismervén sem a munkát sem a viszonyokat — nem szabhatjuk meg a méltányos díjazást sem.

K. A. Somberek. A meghatározás végett küldött gyümölcsök fajtanevei ezek: I. Török-Bálint alma. II. Entz-rozmarin alma. III. Wagener alma (?). IV. Ananász-renet. V. Téli fehér tafota. VI. Boiki alma (?). VII. Diel-vajkörte (?).

B. I. Aranyos-Maróth. A küldött gyümölcsök meghatározott neveit itt közöljük: 1. Téli piros kálvil. 2. Fejedelmi alma (?). 3. (Nem volt meghatározható). 4. Lajkó-alma (= Luikenapfel). 5. Csikos bergamot-körte. 6. Molte vadóka, körte. 7. Téli csikos kálvil. 9. (Ismeretlen; szaporításra nem érdemes). 9. Lángos bibornok. 10. Biborpiros Cousinot. 11. Téli fehér kálvil.

S. L. Bátorkesz. A lasponyát (naspolyát) tessék addig a fáján hagyni, míg a dér éri azt. Azután fagymentes helyen szalma közé kell azt rakni. Így aztán megbarnul, megpuhul és élvezhetővé lesz. Korai leszedés esetén csak összeaszalódik.

V. M. Szerbesanád. A 60 díszavas hirdetés 6-szori közlése 11 K 52 f-be, 10-szeri közlése 19 K 20 f-be kerülne, leszámítva 20%-ot. Tessék megírni mielőbb: óhajtja-e? s ha igen, szíveskedjék az összeget beküldeni.

Sz. M. Turkeve. A Sophora japonica magvait márciusban kell szabad földbe elvetni.

M. P. Nagykirinda. R. J. Podolin. A. M. Turkeve. O. D. Budapest. J. L. Szeged. B. F. Halas. A. L. Arad. B. K. Sátorajuhely. Levelet irtunk.

HIRDETÉSEK.

FAISKOLA-CZIKKEK

u. m. gyümölcsfák, díszfák, fasorok, díszbokrok, fenyőfélék rózsák, évelő virágok, spárgagyökerek, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánlkozik

PECZ ÁRMIN
cs. és kir. udv. műkertész
és faiskola-tulajdonos
BUDAPEST, VIII., Kálvária-tér 8.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó bor. Szállítok utánvétel mellett saját termésű, kitűnő fajboraimból 50 literen felüli mennyiségben következő árákért: 6-fehér 38, 42, 46, 48 fillér; 6-siller 36 fillér; 6-vörös 56, 60, 70 fillér; uj fehér 38, 40, 44 és 48 fillér; uj siller 36 fillér; uj vörös 42, 44 és 50 fillér. A szállítási díjat a megrendelő fizeti. **Cserján Károly** szőlőbirtokos, Gyöngyös. (3)

Legkitűnőbb hidegen tapadó oltóviasz. Kilós doboz: 2 korona 50 fillér. Pálca-alaku is kapható. Nagyobb vételnél árkedvezmény. **Steinhausz Béla** gyógyszerész, Nyustya. (4)

Hároméves trp e almafa.

Csemegeszőlő 2'00, 2'50, 3 korona 5 kgr. ládával. 5 láda vasuttal bérmentve. — **Pecsenyebor**, igen kitűnő 44 korona hektónként. **Kollár Vilmos**, Cegléd. (6)

Száz darab teljes sárga, száz fehér nárcist, száz vegyes darvintulipánt küldök: hat koronáért. **Isaák Mártha**, Nagyréde, Hevesm. (7)

Eladó gyümölcsfák! Körte, alma, francia barack, kajszli, szilva, ringló, cseresznye, meggy, egészséges példányokban, 2 évestől 5 évesig, már termő fák, igen sok fajtában **névvel**. Árak: 50 fillértől 1 koronáig. Diszfák és cserjék, magas és alacsony rózsák is kaphatók. Angol scarlet Peltátum Pelargoniumok kis cserepekből, száza 10 korona. Kétéves spárgagyökér, nagy fajtából, ezre 15 korona. Gyümölcsfaalanyok is kaphatók. Árjegyzék kívánatra! **Megyeri János** kereskedelmi kertész, Pécs. (8)

Szabadalmazott melegágyi ablakkeret, elpusztíthatatlan, nem rothadó, mely vasból és falécből áll, 150 cm. hosszú és 100 cm. széles, darabja csak 5 korona. Bármilyen más méretekben is kapható. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Minden kertész és kertkedvelő urat felhivok, hogy a rendkívüli olcsóságot és az alkalmat felhasználja. **Török József**, Szepes-Mindszent. (9)

Mandula, csiraképes, kilója 80 fillérért kapható **Teleki János** szőlőgazdaságában, **Balaton-Henyén**. (10)

Veszek mindennemű gyümölcsöt, ugymint szőlő, körte, alma, őszibarack, dió stb., a legmagasabb árat fizetem; **minta** beküldése után esetleg személyesen elmegyek bárhova. Gyümölcsök osztályozására és csomagolására nézve kérjen felvilágosítást. **Fodor Alfréd**, gyümölcs nagykereskedő Budapest, Központi vásárcsarnok; **iroda** VI., Izabella-utca 90. szám. **Sürgöncim**: Fodor, Izabella-utca. (11)

Ajánlok: baracklekvárt 1 kgr-os üvegben 150 fillér, szilvalekvárt 1 kgr-os üvegben 48 fillér. Királyhalmi mézédese csemege-szőlőt öt kilós kosárral 3 koronáért bérmentve szállítok.

Szalámi (mai ára) 1 kgr. 400 fillér

Szalonna (abált, füstölt, pörkölt) 1 » 160 »

Paprika 1 doboz 150 »

I. Tarhonya, tojásos, 1 kgr. 56 fillér, 5 kgr-os postazsák bérmentve 360 fillér.

Szappan 1 kgr. száraz 72 »

Saját főzésű törköly 1 liter 180 »

Saját szüretelésű buckai fajbor 50 liternél 36 fillér literje, adózva 56 fillér.

Tiszta öreg cognac 1 liter 340 »

» » » 7 decis üveg 240 »

Szeged posta-vasutig bérmentve szállítja **Kopasz József** Szeged. (12)

Megjelent Limbacher Károly kiadásában Lőcsén a »Korai főzelék és zöldségfélék termelése melegágyban« című kis füzet. Ára 1 korona. (13)

Coniferák! Az első magyar diszfenyő-faiskola, tulajdonosa: Copony Ede Körmenten, ajánl **100 fajta tülevelű fákat**, lombfákat, sorfákat, diszcszerjéket, rózsafákat és gyümölcsfákat. Készlete igen nagy. Árjegyzék ingyen. (14)

Kelebián fekvő homoki szőlőtelepemről a következő sima vesszők eladók: Muscatok: Papsipka, Hamburgi, Alekszandriai ezre 8 korona. Piros és Fehér sasza, Madelaine, Tüskéspúpú zamatos, Sárga kecskecsesü ezre 6 korona. Olaszrizling, Kövidinka Mézesfehér, Nemeskadarka, Oportó, Nagyburgundi ezre 4 korona. Ezeréves Magyarország darabja 10 fillér. Megrendelésnél ezre után 2 korona előre küldendő. 1000 liter Nagyburgundi vörös bor mérsékelt áron eladó. **Balogh György, Szabadka**, Vesselényi-ut 35. sz. (15)

Élősövény készítésére kiválóan alkalmas 1—2—3 éves **gleditschia**-(Krisztus koronája) és **akác**-csemeték 1000-re lúdtollnál vékonyabb minőségben 5, lúdtollnál vastagabb minőségben 10 korona. 60 cm. hosszú tökéletes sima **szőlővesszők** 1000-re Chasselas imperial rougeból 10, Piros chasselasból 8, Fehér chasselasból 6, Oportóból 6, Kövidinkából 6, Erdeiből 10, Muscat Ottonelből 20 korona. Egy éves, egy méteres magas hajtásu **doucindra oltott remek törpe Jonathan** csemeték darabja 60 fillér, 10 drb ára 5 korona, 100 drbé 45 korona, 1000 drbé 400 korona. Cim: **Ungváry szőlőtelepe, Nagy-Körös**. (16)

Sodronykerítés-árjegyzéket küld és költségvetéseket ingyen készít **Resch József, Bács**, Bács-Bodrogh vm. Sodronyfonógéppel bárki már az első napon készíthet sodronyfonatot **minden előgyakorlat nélkül**. Képes árlapot és a gép leírását ingyen küldöm. Szőlővessző, Gleditschia- és Akác-csemete árlapot is tessék kérni. (17)

Kereskedelmi kertésznek kertfentartásért díjmentesen átadom Svábhegyen 10 méteres üveg-házamat, 200 négyszögöl telket, lakást, esetleg egyholdas gyümölcsöst; kívánok megfelelő kauciót, megbízható vállalkozót. Ajánlatok »Svábhegy« jelíggel a szerkesztőségbe küldendők. (18)

Üzleti közös tárcsa.

E rovatban joga van minden előfizetőnek címszalagjának beküldése esetén az eddigi szokás szerint ingyen hirdetni, de 60 szónál terjedelmesebb hirdetésnél minden egyes szótöbbllet után 4 fillért tartozik előre lefizetni.

Eladó sajáttermésű hegyi fajborok. 1903. évi *fehér borok*: gyöngyösi »Rizling« 46, visontai »Ezerjő« 48, visontai »Rizling« 52. 1903. évi *sillerbor*: visontai »Kadarka« 46. 1903. évi *vörösborok*: gyöngyösi »Burgundi« 56, visontai »Burgundi« 64. *Ó fehérborok*: gyöngyösi ó »Margit« 56, visontai ó »Ezerjő« 60, visontai igen öreg »Ezerjő« 72, visontai igen öreg »Rizling« 96. *Ó vörösborok*: gyöngyösi ó »Burgundi« 70, visontai ó »Burgundi« 80, visontai ó »Carbenet« 96 fillér literenkint, utánvétellel 60, 110 és 170 literes hordókban. Hordók kívánatra hat heti bérmentes visszaszállítás mellett kölcsön is adatnak. *Saját főzésű öreg cognac*, 1 literes palack 4 kor. 20 fillér. *Saját főzésű öreg törkölypálinka*, 1 literes palack 1 kor. 80 fillér, tetszés szerinti mennyiségben, melyet legolcsóbban ládába csomagolva, a borral együtt a vasuton szállíthatunk, de külön postán is küldünk. Címünk teljes kiírását kérjük a levelezéseknél, mely szől: *Kozmáry János fiai, bortermelők, Gyöngyös*. (1)

Szüts Mihály gyümölcsfaiskolájában Turkevén, a 4—5 éves oltványok darabja válogatva 1—10 drbig 25 kr, 25 drb vételénél 22 kr, 50 drb vételkor 20 kr; 100 drb 18 frt. 3—4 éves alma-magcsemete, 100 drb 3—4 frt, 1000 drb 20—30 frt. Különféle diszfák, cserjék és rózsafák is vannak. Tessék árjegyzéket kérni. Idei vadgesztenye kilója 5 kr. (2)

Venni akarok a mostani őszi vagy a jövő tavaszi ültetés idejére 1000 drb vadalma s ugyanennyi vadkörte csemetét, 2—3 éveset. Ajánlatokat ár megjelölése mellett kér: Horváth János tanító, közs. faiskolakezelő, Pákod (Zalamegye). (3)

A perlaki járás községi faiskolái részére 2—3 éves, oltásra alkalmas 6900 drb **aima-**, 8100 drb **körte-alanyra** van szükségem. Kérem a t. faiskolatulajdonosokat árajánlataikat megtenni. Kevesebb is szállítható. Tóth Sándor járási faiskola-felügyelő, Perlak, (Zalamegye). (4)

Veszek 2000 drb 3—4 éves magastörzsű akác-fát. Ajánlatok esetleg kisebb mennyiségre is kéretnek: Tessényi Béla, posta és lakás: Bács-Kula. (5)

Hajdunánás város szőlőtelepén most ősszel eladásra kerül 10.000 drb Riparia portalisra oltott **sima zöldoltás**, u. m. Ó-Rizling, Szlankamenka, Ezerjő, Kadarka, Oportó, N.-Burgundi, piros és fehér Chasselas és Madelaine Angevine, ezre 90 kor. csomagolással és vasuthoz szállítással. Megrendeléseket elfogad Oborzil Alajos városi kertész, Hajdunánás. (6)

Eladó szőlővesszők és oltvány-gyümölcsfák.

Az Esztergom-vidéki gazdasági egyesület szőlőtelepén folyó év őszén eladásra kerül: *Vitis Solonis* sima vessző, I. oszt. 18.000 drb, ezre 16 korona, II. oszt. 12.000 drb, ezre 5 kor. *Riparia portalis* sima vessző, II. oszt. 100.000 drb, ezre 6 korona. *Rupestris monticola* II. oszt. sima vessző, 60.000 drb, ezre 7 kor. Ezen másodosztályú vesszők igen szépek, ültetésre vagy eliskolázásra kiválóan alkalmasak. Eladunk még 3000 drb gyökeres fásoltványt, Rip. portalis alanyon: Olaszrizling, Furmint és Mézesfehér fajtákból, ezrenként 200 koronáért. Direkttermőkből: *Evves Siedling*, nagybogyóju, halványvörös színezettel, kellemes ízénél fogva csemege-szőlőnek is alkalmas; erősen növe és bőtermő faj; sima vessző ebből 100 darabonként 5 kor. *Othello* direkttermőből sima vessző ezre 10 kor. A vesszők hiba nélküliek és igen szépek; szokványminőségnek teljesen megfelelő vesszőket bocsátunk eladásra. Kiterjedt nagyobb gyümölcsfaiskolánkból, mely folyó évben azon kellemes elismerésben részesült, hogy faiskola-kezelőnk a Magyar Földhitelintézet által a gyümölcsfatermesztés előmozdítása céljából kitűzött díjak közül az első jutalmat nyerte el, már az ősz folyamán nagyobb mennyiségű oltvány-gyümölcsfák szerezhetők be, nevezetesen: alma, körte, cseresnye, meggy, kajszibarack, szilva- és diófákból 4—6 éves példányok, válogatott jó fajtákból darabonként 60—80 fillérért kaphatók. Csomagolásoknál csupán saját kiadásainkat számítjuk fel és igen nagy gondot fordítunk arra, hogy a vesszők vagy gyümölcsfák hiba nélkül érkezzenek meg. Megrendeléseket kérjük a *Gazdasági Egyesület* címére *Esztergomba* küldeni. (7)

Ajánlat őszi ültetésre! Jonathán, Batul, Téli fehér tafota, 5—6 éves almaoltványokat, kifogástalan magas törzsűeket olcsó árban, átrostált árnyékszéki komposztot, különösen szőlők trágyázására, mm.-ként 10 koronáért; 10 mm. vételnél 10% engedmény. Erdei fenyőkért (*Pinus sylvestris*) cserélek oltásra alkalmas akác-, alma-, körte-, Szt-Julien-szilva 1—2 éves csemetéket. Érdeklődőknek felvilágosítást ad Nagykároly város faiskola-kezelője: Marcsa Béni. (8)

Eladó kajszibarackmag. Idei szedésű, friss, csiraképes kajszibarackmag alanynak kilója 28 fill., 100 kiló 25 korona. Kapható Burány Józsefnél, Esztergom. (9)

Alma. Kitűnő fajtájú, jó minőségű almát küldök métermázánként 24 koronáért. Csomagolás és fuvar a vevőt terhelik. Szarka János, Máramaros-Sziget. (10)

Eladó 300.000 drb I. oszt. szokványszerű *Riparia portalis*, sima, 50.000 drb gyökeres szőlővessző. Nemes fajú szőlőoltványok és vesszők, 3 métermázsa édes friss mandula jutányosan eladó. Komáromban Sarlay Károly szívesen válaszol. (11)

A Bajai Gyümölcsészeti Egyesület kertészetéből

őszi szállításra eladó faiskolai termékek: dió, vékony héju, drbja 60 fillér, 100 drb 50 kor. Szamóca, több fajta, 100 drb 2 kor. Almacsemete, 1 éves, 100 drb 1 kor. 50 fillér, 1000 drb 10 kor., 2 éves, 100 drb 2 kor. 50 fillér, 1000 drb 25 kor. Körte-csemete, 1 éves, 100 drb 2 kor., 1000 drb 14 kor., 2 éves, 100 drb 3 kor. 50 fillér, 1000 drb 30 kor. Myrobalán I. oszt. 100 drb 5 kor., 1000 drb 40 kor., II. oszt. 100 drb 3 kor., 1000 drb 20 kor. Gömbakác, egylevelű, drbja 60 fillér, 100 drb 55 kor. Mindig virágzó akác, drbja 80 fillér, 100 drb 70 kor. *Picea excelsa*, 50—60 cm. magas, drbja 50 fillér, 100 drb 45 kor. Thuja orientalis és compacta, 40—60 cm. magas, drbja 30 fillér, 100 drb 28 kor. *Populus pyramidalis*, 4—5 m. magas, drbja 30 fillér, 100 drb 20 kor., 2 éves, 1,5—2 m. magas gyökeres dugványok 100 drb 8 kor., 1000 drb 70 korona. *Gleditschia*, 15—40 cm. magas, 1000 drb 5 kor., 10.000 drb 45 kor., 40—100 cm. magas, 1000 drb 8 kor., 10.000 drb 70 kor. Füzudugvány 1000 drb 2 kor., 10.000 drb 16 kor., 100.000 drb 140 kor. Rózsa 60 fillértől 1 kor. 60 fillérig. Vadbarackmag 1 kgr. 25 fillér, 100 kgr. 20 kor. Almamag kilogrammja 3 kor. Mindenféle gyümölcsfa, diszfa és cserje, gazdasági fa, dugványok, oltóvesszők, famagvak, faiskolai cikkek jutányos áron. Arjegyzzék bérmentve. (12)

Eladó Kis-Kun-Halason (budapest—zimonyi vasutvonal mellett) szőlőtelepítésre kiválóan alkalmas 145 katasztrális hold homok birtokom, lakóházzal és összes tartozékaival együtt. A birtok mellett lévő minta szőlőtelepemen folyó év novembertől fogva fajtiszta Rizling, piros és fehér Chasselas és Ezerjő vesszők eladók. Gyökeresek száza 30 korona, sima vesszők ezre 12 korona. Cim: dr. Vaály Emil, Halas (Pestmegye). (13)

Eladó magvak: Akác, gyertyán, vadrózsa, kökény, galagonya, melyekre már most előjegyzéseket elfogad Miklós János, Kerta u. p. Középszék (Veszprém). Ugyanott eladó hamisítatlan **virágméz** 5 kilós postai bödönökben 5 korona 60 fillérért. Gyümölcstermelőket kéri, hogy gyümölcskészleteiket jelentsék be eladás végett, lehetőleg díjmentes mintaküldemény kíséretében, az eladó mennyiségek kitüntetésével. (14)

Eladó egyéves gyökeres vesszők: Mustos fehér, Furmint, Erdei fehér, Arramon, Alicante-Bouchet, Madelaine, Szlankamenka, Muscat Frontignan, Passatutti, Muscat Lunel, fehér Chasselas és vegyes muskotály, ezre csomagolva és vasuthoz szállítva 15 kor. Sima vesszőkből jelentékeny készlet, megkeresésre ajánlatot teszünk. Lehel-telep, Jászberény. (15)

Nagyszemű, termőképes ribiszke-csemeték (*Ribes rubrum*) drbja 5 fillérért kapható: Gotthárd Sámuel igazgató-tanítónál, Bulkeszin (Bácska). (16)

Eladó szőlővessző, zöldoltvány, fásoltvány. Vityé Miklós szerbecsanádi szőlőbirtokosnál őszi és tavaszi szállításra kerül minden legkiválóbb borfajtából, ugyszintén a legfinomabb csemegefajtákból sima és gyökeres zöldoltvány és gyökeres fásoltvány ezre 100, 180, 200—300 koronáig. Lugasnak válogatott 20 drb oltvány 10 korona, továbbá európai sima és gyökeres vesszők 6—30 koronáig; a vesszők elsőrendűek; II. osztály félárban. (17)

Eladó több száz drb 5 éves, koronás, termőre való Téli aranyparmén almafa. 160—220 cm. magas törzsű, drbja 60 fillér, 120—160 cm. magas törzsű, drbja 40 fillér. Liegel-körte ugyanoly idős, 120—150 cm. magas, 50 fillér. Megrendeléseket elfogad Mészáros Bálint, faiskola-kezelő, tanító Sajó-Eseeg. (18)

Eladó szilvórium, horovicska. 5 kgos postakosárpalackban szállít: hároméves finom szilvóriumot 7 koronáért, trencsényi zamatos borovicskát 9 koronáért utánvétellel *Weisz Nándor, Pruszká, Trencsénmege.* (19)

Eladó gyökeres, fás, egyéves szőlőoltványok, I. oszt. borfajták: Olaszrizling, Mustos fehér, Nemes kék kadarka ezre 180 korona. Csemegefajták: Chasselas royal és blanc, Fehér kecskecsesü ezre 200 korona, Riparia portalis alanyon angol nyelvű párosítással. Fent említett fajtákból van II. osztály is: 80 korona ezre. II. oszt. Riparia portalis sima ezre 10 korona. Megrendelés esetén az ár $\frac{1}{4}$ -része előlegül kéretik, a többi utánvétellel. Szokványminőségért, jó csomagolásért felelősséget vállalunk. Kívánatra ingyen árjegyzék. Tamás Lajos szőlőoltvány-teleptulajdonos és társa, Erdőhegyen, u. p. Kisjenő, Aradmege. (20)

Spárgagyökeret, korai argenteuilit, erős minőségben, egyéves százát 1'80, ezrét 16 koronáért, kétéves százát 2'20, ezrét 20 koronáért őszi ültetésre szállítja utánvétellel, Irmakert, Nagykanizsa. (21)

A kunhegyesi gazd. ism. iskola gyakorló telepén szép törzsű és koronájú s dus gyökérzetű 2—4 éves **oltványok** vannak eladók 30 fillérijével. 1000 drb Jonathán, többféle alma, körte, szilva, cseresnye, meggy, őszi- és kajszibarack, mandula, dió, piros galagonya, oltásra alkalmas 150 cm. magas vadribizke, 5 kiló sajmeggy, 15 kiló keserű mandula. Zábrák János gazd. ism. iskolai tanító. (22)

Gyümölcsfa-oltványok. Államilag kitüntetett és díjazott 3—4 éves alma, körte, szilva, kajszibarack, meggy, cseresnye, édes mandulafák ára 40—50 fillér. Thuják, Buxusok, magastörzsű rózsák, kuszó Crimson Rambler 1 korona. Bokorrózsák 60 fill. Ribizke, köszméte Ribes, vadrózsa 20 fill. Ribizke, köszméte Ribes dugvány száza 60 fillér. Hidegen folyó oltóviasz dobozonként 50 fillér, 1 és 2 korona. Fehér tinta titkos íráshoz 1 korona. Kaphatók Varga Sándornál, Turkeve. (23)

Unghváry József gyümölcsfaiskolájában Cegléd (Pestmege), ez év őszen nagyobb mennyiségű (190—200.000 drb) nemes gyümölcsfa kerül eladásra 1, 2, 3, 4 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszi- és kajszibarack, cseresnye, meggy, eper, savanyu szeder, bolvilli körte, azaról-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamóca) stb. csemeték; ezek árai azok erőssége szerint 10, 20, 30, 40, 50, 60 fillér. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1, 2, 3 éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, doucin, birs, besztercei szilva, sajmeggy (Prunus Mahaleb), fekete meggy, cseresnye, sárga barack és eper; ezek árai erősség szerint 100 drb 1 korona 20 fillértől 3 korona 20 fillérig, 1000 drb 10—30 koronáig. Lepényfa (Gleditschia triacanthus) áthatlan sövénykészítésre alkalmas; igen nagy készlet felett rendelkezem. Ezek ára a gyümölcsvadcsemetéknél 20%-al olcsóbb. Tessék árjegyzéket kérni. (24)

Csemegezőlő-oltványok és sima vesszők, legfinomabb Chasselas, Muscat és számtalan kiváló fajta-különlegesség megrendelhető és árjegyzék kapható Tájber J. G. szőlőtelepén, B.-Szarvason. (25)

30 millió **akáccsemete**, 1000 drb 3 koronától 12 koronáig. Gömb- és vörösvirágu akác, 1 drb 60 fillértől feljebb. 30.000 drb magastörzsű **gyümölcsfa**, 1 drb 40 fillértől feljebb. 40.000 drb *ehető gesztenye*, 1 drb 80 fillértől 1 kor. 50 fillérig. 20.000 drb *vulgesztenye*, 1 drb 50 fill.-től 2 kor.-ig. 20.000 drb *diszfa*, 1 drb 50 fillér. 100.000 drb *diszcserje*, 100 drb 16 kor. Tülevelűek 70 kitűnő fajban, 1 drb 20 fillértől feljebb. Erdei csemeték, 1000 drb 2 kor. 50 fillértől feljebb. Rendelésre képes árjegyzéket küld: Gazd. intézőség Csendlak, posta Vasferencfalva. (26)

Torontálmegyébe kebelezett Aracs községben, a községi faiskolában van 1000 drb **Thuja**, 2000 drb 7 éves erős **körisfa** és különféle **fenyvek** 1 méter és $1\frac{1}{2}$ méter magasak. (27)

Betöltendő állások és ajánlközások.

Állást keres 19 éves nőtlen egyén, aki egyéves vincellértanfolyamot jelesen végzett; érti egy a homoki, valamint az oltvány- és szénkénegezett szőlők kezelését. Címe: Sz. J. borász 19. jel, Békés-Gyula, Razel-u. 74. (1)

Gyakorlott kertész, 32 éves, nős, gyermektelen, beszél magyarul, románul és németül, állást keres bármikori belépésre. Címe: Jakab János urad. kertész, Magyarbánhegyes. (2)

Állást keres fiatal, nős, kiscsaládu kertész, aki a kertészet minden ágazatában járatos és a szőlőmivéléshez is ért. Több évi gyakorlattal rendelkezik; önálló működésre is képes. Igényei szerények. Szíves ajánlatokat: Csiky László névre, Budapest, VI., Hungária-ut 75. sz. a. kér intézni. (2)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

**Az 1904-ik évi szüreti és
borgazdasági árjegyzékünk
megjelent és kívánatra bér-
mentve és ingyen küldjük.**

14. előrangú

érem és

diszoklevéllel

kitüntetve.

FARAGÓ BÉLA

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

Magyar magpergető gyára † Erdei csemete-kertjei † Diszfenyő-telepe

ZALA-EGERSZEGEN.

Jelenleg
képviselve
a soproni,
a veszprémi
és hódmező-
vásárhelyi
kiállításokon.

Idei termésű jó
csiraképes magvak.

Gyümölcsmagvak.

Sok 100 elismerőlevél
kitűnő eredményről.

	100 kiló		1 kiló			100 kiló		1 kiló	
	K	f	K	f		K	f	K	f
Amigdalus amara — keserű mandola	80.—	1.—			Prunus St. Julien — Szilva St. Julien	90.—	1.40		
Armenia vulgaris — Kajszinbaraczk	60.—	—80			Prunus domestica — Besztercezi szilva	30.—	—40		
Corhus mascula — Somfa	90.—	1.—			Prunus mahaleb — Sajmeggy, első rangú minőség	180.—	2.—		
Cydonia vulgaris — Birsmag	—	7.—			Prunus mirabolana — Mirabolán szilva ...	110.—	1.30		
Castanea vulgaris — Közönséges gesztenye, waggonszámra is kapható	30.—	—40			Prunus padus — Madárcseresznye, (valódi)	—	3.50		
Juglans regia — Dió, levegőn szárított, kitűnő csiraképes, válogatott minőség	80.—	1.—			Prunus spinosa — Kőkény	80.—	1.—		
Morus alba — Fehér szeder, kitűnő mi- nőség	300.—	3.50			Pyrus communis — Körtemag, kitűnő mi- nőség	420.—	5.—		
Morus nigra — Fekete szeder, kitűnő mi- nőség	300.—	3.50			Pyrus malus — Almamag. (Szavatolt idei jó csiraképes mag)	250.—	3.—		
Persica vulgaris — Őszi baraczk	60.—	80.—			Sorbus aucuparia — Berkenye	80.—	1.—		
Prunus avium dulcis — Cseresznye, édes ...	40.—	60.—			Vadbaraczk	60.—	—80		
Prunus avium — Vadcseresznye	120.—	1.50			Mogyoró	60.—	—80		
Prunus acid. — Közönséges vadmeggy	20.—	—70			Ugyanaz, dalmát nagyszemű	200.—	3.—		

1904. őszen és 1905. év tavaszán szállítandó rétegelt gyümölcsmagra szóló szíves előjegyzések f. é. augusztus 15-ig kéretnek.

☛ Gyümölcsmagvak rétegezése és vetésére szóló utasítást minden rendeléshez csatolok. ☛

Nyomatott az Athenaeum irod. és nyomdai részvénytársulat könyvnyomdájában.